Ազգ
Azg armenian daily
16 ՕԳՈՍՏՈՍ 1997 ՇԱԲԱԹ # 154 (1409)

Մոսկվան հուսով է, որ կարգավորումը չի տուժի ԼՂ նախագահական ընտրություններից

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Լեռնային Ղարաբաղի այսպես կոչված նախագահական ընտրությունների նկատմամբ» Ռուսաստանի արտգործնախարարության բացասական վերաբերմունքն «արդեն շարադրվել է անցյալում եւ լավ հայտնի է»։ «Դա հիմնվում է այն փաստի վրա, որ ինքնահռչակ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը ճանաչված չէ աշխարհի ոչ մի պետության կողմից, իսկ Լեռնային Ղարաբաղի իրավական կարգավիճակի հարցը մինչեւ այժմ չի կարգավորված եւ բանակցությունների առարկա է ԵԱՀԿ-ի հաշտության գործընթացի շրջանակներում»։ Այդ մասին այսօր հայտարարեց Ռուսաստանի արտգործնախարարության տեղեկատվության ու մամուլի դեպարտամենտի փոխտնօրեն Վալերի Նեստեռուշկինը, պատասխանելով Լեռնային Ղարաբաղի սեպտեմբերի 1-ին նշանակված «նախագահական ընտրությունների» նկատմամբ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության վերաբերմունքի մասին ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հարցին։

«Որպես ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահ, նշել է Նեստեռուշկինը, Ռուսաստանի Դաշնությունը հույս ունի, որ նշված ընտրությունները բացասաբար չեն անդրադառնա ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցությունների վրա, որի շուտափույթ հաջողությանն ենք ձգտում նպաստել»։

ՎՐԱՑ-ԱԲԽԱԶԱԿԱՆ

«Վճռական» հայտարարություն էական տարաձայնություններով

ԹԲԻԼԻՍԻ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Օգոստոսի 15-ին առավոտյան ժամը 9.45-ին, Թբիլիսիում Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարար Եվգենի Պրիմակովի մասնակցությամբ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի եւ Աբխազիայի նախագահ Վլադիսլավ Արձինբայի զրույցից հետո, Վրաստանի Պետական գրասենյակում վերջիններս ստորագրել են հայտարարություն վրացական եւ աբխազական կողմերի հանդիպման մասին։

Ինչպես հաղորդում է «Կավկազպրես» գործակալությունը, փաստաթղթում մասնավորապես նշվում է, որ վրաց-աբխազական հակամարտությունն սկսվելու հինգերորդ տարեդարձին կողմերը հայտարարում են իրենց բաժանող հակասություններին վերջ դնելու եւ խաղաղ կյանքի եւ փոխադարձ հարգանքի հարաբերությունները վերականգնելու, փոխզիջման եւ հաշտության ոգով համատեղ գործելու վճռականության մասին՝ պարտավորվելով չդիմել զենքի խնդրահարույց հարցերի լուծման համար եւ ոչ մի պարագայում թույլ չտալ արյունահեղության վերսկսումը։

Հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ ծագող հակասությունները կլուծվեն բացառապես խաղաղական միջոցներով, խորհրդակցությունների եւ բանակցությունների ուղով Ռուսաստանի Դաշնության աջակցությամբ եւ միջնորդությամբ, ՄԱԿ-ի հովանու ներքո, ԵԱՀԿ եւ Անկախ Պետությունների Համագործակցության մասնակցությամբ։

Հայտարարության մեջ ասվում է նաեւ, որ թեեւ հաջողվել է պայմանավորվածության հասնել մի շարք առանցքային խնդիրների առնչությամբ, միեւնույն ժամանակ առանձին հարցերում մնում են էական տարաձայնություններ, որոնց լուծման համար կողմերը համաձայնել են մշտական կապ պահպանել։

Հաջորդ շաբաթվա կեսին Սուխումում կժամանի վրացական ներկայացուցչական պատվիրակությունը պետնախարար Նիկո Լեկիշվիլու գլխավորությամբ։

ԲԱՔՈՒ

Կոնգրեսական Քելըհերը զսպում է Ալիեւի ոգեւորությունը

15 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը երեկ իր նստավայրում ընդունեց ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին ֆինանսական գործառնությունների հանձնաժողովի պատվիրակությանը՝ կոնգրեսական Սոնի Քելըհերի գլխավորությամբ։ Զրույցի գլխավոր թեման՝ «Ազատության աջակցության ակտի» հայտնի 907 բաժինն էր, համաձայն որի 1992 թվականից Ադրբեջանը զրկված է ԱՄՆ կառավարության նյութական աջակցությունից։ Սոնի Քելըհերը չբացառեց Ներկայացուցիչների պալատում այդ օրենքի վերանայման հնարավորությունը, սակայն նշեց, թե Կոնգրեսի անդամները պետք է վստահ լինեն, որ Ադրբեջանում մարդու իրավունքները չեն ոտնահարվում։ Նա պարզաբանեց նաեւ, որ 907 բաժնի վերանայման համար առաջին հերթին անհրաժեշտ է խաղաղ եղանակով կարգավորել ղարաբաղյան հիմնահարցը։ Ալիեւը փորձեց առարկել կոնգրեսականին՝ ասելով, թե իր երկիրը համաձայն է Մինսկի խմբի եռանախագահության վերջին առաջարկին եւ պաշտպանում է ԵԱՀԿ Լիսաբոնի գագաթաժողովի հայտարարությունը, ու ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը կարող է անմիջապես վերանայել օժանդակության արգելքը։ Ի պատասխան դրան կոնգրեսականն ասաց, թե հակամարտության մասնակիցներին մեղադրելը կամ արդարացնելը իր խնդիրը չէ։ Հավանաբար հասկանալով, որ զրույցի նման ընթացքը կարող է իր հեղինակության համար անբարենպաստ մեկնաբանությունների առարկա դառնալ, Հեյդար Ալիեւը որոշեց այն փոխել, սակայն միջամտեց նախագահի խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն։ Նա փորձեց ապացուցել, որ, այնուամենայնիվ, Կոնգրեսը կարող է վերանայել օրենքը, քանի որ ընդունվել էր ընդամենը Լեռնային Ղարաբաղի շրջափակման համար։ «Եվ հենց դա էլ մարդու իրավունքների խախտում է», անմիջապես հետեւեց պատասխանը։ Ավելին։ «Ես չեմ կարծում, որ այսօր ԱՄՆ-ի Կոնգրեսում 907 բաժնի վերացման օգտին կքվեարկեն անհրաժեշտ թվով պատգամավորներ», հայտարարեց կոնգրեսականը։ Իսկ ինչո՞ւ դուք հաշվի չեք առնում Ղարաբաղի ադրբեջանցիների իրավունքների խախտումը՝ Ադրբեջանի ղեկավարության հարցը մնաց անպատասխան։ Խոսելով Կոնգրեսի տրամադրվածության մասին Ս. Քելըհերը հավանաբար նկատի ուներ նաեւ իր գործընկերոջ՝ կոնգրեսական Շերմանի արձագանքը, որը Վաշինգտոնում Ալիեւի հետ տեղի ունեցած հանդիպումից հետո հայտարարեց. «Ալիեւը փորձում է համոզել մեզ, որ Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի բնական մասն է։ Նա իրավացի չէ։ Միակ մարդը, որի ձեռքի շարժման հետեւանքով Ղարաբաղը մտավ Ադրբեջանի կազմ, Իոսիֆ Ստալինն էր, եւ ադրբեջանցիների գաղափարը, թե Ղարաբաղն իրենցն է, ավելի ճիշտ կլիներ ձեւակերպել՝ ինչպես Ստալինն է մեզ տվել։ Իսկ դա, կարծում եմ, ամենահամոզիչ փաստարկը չէ»։

Այաթոլլահ Խամենեին նամակ է հղել Գարեգին Ա կաթողիկոսին

Երեկ օգոստոսի 15-ին, Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Նիքար Իսֆահանին այցելել է Ս. Էջմիածին եւ Իրանի հոգեւոր պետի՝ Այաթոլլահ Խամենեից նամակ է հանձնել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ին։ Նամակի բովանդակությունը, ինչպես տեղեկացնում է Մայր աթոռի դիվանից ստացված հաղորդագրությունը, վերաբերում է Խորասանի երկրաշարժի կապակցությամբ Գարեգին Ա-ի հղած ցավակցական նամակին, որի համար Այաթոլլահը շնորհակալություն է հայտնում Ամենայն հայոց հայրապետին եւ հաջողություններ մաղթում Հայաստանի ժողովրդին։

Իր շնորհակալությունը հայտնելով դեսպանին, Վեհափառ հայրապետը խնդրել է եղբայրական ողջույններ փոխանցել Այաթոլլահ Խամենեին։ Վեհափառն ասել է, որ իր աղոթքներում հիշում է Իրանի ժողովրդին եւ բարձրյալ Աստծուց խնդրում անվտանգ եւ ապահով պահել, բարգավաճում շնորհել հարեւան հանրապետությանն ու նրա ժողովրդին։

Ալիեւը հոկտեմբերին կրկին կայցելի Մ. Նահանգներ

Մ. Նահանգների պետական շրջանակներին մոտ կանգնած աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը առաջիկա հոկտեմբերին կրկին այցելելու է Մ. Նահանգներ։ Ու թեեւ դեռեւս պաշտոնապես չի հաստատվել այդ լուրը, սակայն ամերիկյան քաղաքական դիտորդները պնդում են, որ այս անգամ Ալիեւի այցի օրակարգում բացառապես կլինի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցը։ Դիտորդները հիշեցնել են տալիս, որ Մ. Նահանգների պետքարտուղարությունն առաջիկա սեպտեմբերը հայտարարել է այդ հարցի կարգավորման ամիս, եւ, հետեւաբար, հույս ունեն, որ Ալիեւի նախատեսվող այցը կլինի կարգավորման նվիրագործումը։

«ԱրմենՏելի» վաճառքի մրցույթի արդյունքները՝ առնվազն մեկ ամսում

Օգոստոսի 15-ին լրացավ միջազգային մրցույթով վաճառքի ներկայացված «ԱրմենՏել» ձեռնարկության համար առաջարկների ընդունման ժամկետը եւ երեկոյան ժամը 18.00-ին կառավարության մրցութային հանձնաժողովը բացեց առաջարկների ծրարները։ Շատ շուտով կսկսվեն մրցութային հանձնաժողովի բանակցությունները հայտեր ներկայացրած ընկերությունների հետ։ Մրցույթի արդյունքները կամփոփվեն առնվազն մեկ ամսվա ընթացքում։ Համաձայն կառավարության որոշման, մրցույթում նախապատվությունը կտրվի առավելագույն գին առաջարկած մասնակցին։

Ի վերջո հանգստանալու հերթը հասավ վարչապետին

Վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ մեկնեց տասնօրյա հանգստի։ Վարչապետի օգոստոսի որոշմամբ, ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ վարչապետի մամուլի գրասենյակը, նրա բացակայության ընթացքում, համաձայն «Կառավարության կառուցվածքը եւ գործունեության կարգը սահմանելու մասին» նախագահի հրամանագրի, վարչապետի պարտականությունները կազմակերպական մասով դրվել են կառավարության աշխատակազմի ղեկավար, օպերատիվ հարցերի նախարար Շահեն Կարամանուկյանի վրա։

Այդպես էլ չպարզվեց ԱՄՆ նախագահի ուղերձի բովանդակությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, օգոստոսի 14-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին է հանձնվել ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի ուղերձը։ Արմենպրեսի թղթակցի հարցին, թե ի՞նչ բովանդակություն ունի ուղերձը, ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունում հայտնեցին, որ դրանում շոշափվում են երկկողմ հարաբերություններին եւ տարածաշրջանային խնդիրներին վերաբերող հարցեր։ Այլ մանրամասնություն մամուլի ծառայությունը չհաղորդեց։

ԱՅՑ

Հայաստանը մտադիր է աշխուժացնել իր կապերը ՆԱՏՕ-ի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Օգոստոսի 15-ին մեկօրյա այցով Հայաստան ժամանեց ՆԱՏՕ-ի զինվորական պատվիրակությունը Դաշինքի ռազմական կոմիտեի փոխնախագահ, գեներալ-լեյտենանտ Նիկոլաս Քիհոուի գլխավորությամբ։ Հյուրերը հանդիպում ունեցան ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի, ՀՀ արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար Վարդան Օսկանյանի եւ ՀՀ պաշտպանության փոխնախարար Վահան Շիրխանյանի հետ։

Զրույցների ընթացքում քննարկվեցին ՆԱՏՕ–Հայաստան հարաբերությունների արդի վիճակը, զարգացման ուղիներն ու հեռանկարները։ Շեշտվեց, որ Հայաստանը մտադիր է աշխուժացնել իր կապերը Դաշինքի հետ ինչպես քաղաքական, այնպես էլ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում։

ՀՀ արտգործնախարարությունում հանդիպման ժամանակ, ինչպես Արմենպրեսին հայտնեցին ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, պրն Օսկանյանը հյուրերին ներկայացրեց Հայաստանի դիրքորոշումները տարածաշրջանային խնդիրների եւ դրանց կարգավորման վերաբերյալ։ Մասնավորապես նշվեց, որ ներկայումս ստեղծվել են բարենպաստ հնարավորություններ ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորման համար։

Քննարկվեց նաեւ սովորական սպառազինությունների արտոնված քանակությունների ակնհայտ գերազանցումը Ադրբեջանի կողմից, ընդգծվեց, որ դա չի նպաստում տարածաշրջանում ստեղծված լարվածության թուլացմանը։ Կողմերը նշեցին, որ տարածաշրջանային ռազմական անվտանգության խնդիրները կարող են լուծվել սպառազինությունների վերահսկման եւ տարածաշրջանային համակարգի ստեղծման միջոցով, որում հաշվի կառնվեն ներգրավված կողմերի շահերը։

Պրն Օսկանյանն ընդգծեց ՆԱՏՕ-ի անդամ Թուրքիայի ոչ կառուցողական մոտեցումը հայ-ադրբեջանական ճգնաժամի նկատմամբ, որը ապակայունացնում է իրավիճակը տարածաշրջանում եւ արգելակում Հայաստանի ու ՆԱՏՕ-ի միջեւ հարաբերությունների բնականոն զարգացումը։ Շոշափվեց նաեւ հայ-թուրքական հարաբերությունների ներկայիս մակարդակը եւ Դաշինքի հնարավոր դրական դերը այդ հարաբերությունների կարգավորման եւ վստահության հաստատման հարցում։

Կողմերը համաձայնեցին, որ ՆԱՏՕ-ի եւ Անդրկովկասի երկրների միջեւ երկխոսության խորացումը թե՛ անհատական եւ թե՛ տարածաշրջանային մակարդակներով կնպաստի կայունության եւ անվտանգության պահպանմանը տարածաշրջանում։

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ջրերը պետք է պարզվեն

Ասում է ԻՄ դիվանի խոսնակը

ԻՄ-ում, ինչպես ընդդիմության շարքերում ընդհանրապես, հարաբերական անդորր է. ԱՀԴ անդամ կազմակերպություններն սպասողական վիճակում են եւ առայժմ ձեռնպահ են մնում քայլերից, թեեւ քաղաքական զարգացումների սեփական վարկածներ ունեն: ՀՀՇ «պատմական» համագումարից հետո հանգստանում է նաեւ ՀՀՇ-ն: Քաղաքական թեժ գարունը ձախողվեց, ամառն անցավ ՀՀՇ նախագահի ընտրության մթնոլորտում: Քաղաքական աշունը ճտեր հաշվելու կամ գոնե քարեր հավաքելու ժամանակ կդառնա՞ իշխանության եւ ընդդիմության համար, թե՞ ընդամենը կամրապնդի ժողովրդին համակած անտարբերությունը: Ստորեւ քաղաքական պահի մեկնաբանությունն ըստ ԻՄ խորհրդարանի (դիվանի) խոսնակ Արամ Հարությունյանի:

ՀՀՇ համագումարի եւ ներիշխանական «հակամարտության մասին»

Առնվազն տարօրինակ է, որ կառավարման նախագահական համակարգ ունեցող պետության իշխող կուսակցության նախագահն ընտրվեց ոչ թե ուղղակի, այլ մի քանի (40) հոգու կողմից, որոնց վրա ճնշելը շատ ավելի հեշտ է: ՀՀՇ-ն բաց թողեց իր վարկը բարելավելու ձեւական հնարավորությունը: Եգորյանը, չնայած հենց ինքն էր ԱԺ ընտրությունների մասին օրենքի, ընտրական հանձնաժողովներում «միավորում-կուսակցություններ» խաղերի գլխավոր ոգեշնչողը, կամ հասկացել է, որ իր եւ բոլորիս փրկությունը նորմալ պետություն կառուցելն է, կամ (սա անձնական կարծիքս է) պատվեր է կատարում ուժերի ներքական վերադասավորումից առաջ: Եթե երկրորդը չէ, ապա ԻՄ-ը, որ համագործակցում է նախկին իշխանականների, նույնիսկ ՀՀՇ հիմնադիրների հետ, կարող է համագործակցել նաեւ իշխանականների լավ տեսակի հետ (եթե լավ տեսակը կա):

Համագումարը վատ էր կազմակերպված եւ իշխող կուսակցության համագումարի նման չէր: Ոչ մի կանոնադրական փոփոխություն չընդունվեց, ինչը հաստատում է, որ ՀՀՇ-ն դոգմա է, մի մարդու համար ստեղծված կուսակցություն:

Հայրենիքս ի՞նչ կարող է ակնկալել «Հայրենիքից»

Նոր «խմիջով» հանդես գալուց առաջ Եգորյանը շատ բան պետք է ասի հրապարակավ հուլիսի 5-ի ընտրությունների մասին, այն մարդկանց մասին, որոնց ժամանակին հովանավորել է, մի խոսքով` պետք է ապաշխարի: Միայն այդ դեպքում նրա հետ ապագան հեշտ կլինի: Վազգեն Մանուկյանի հետ ինչո՞ւ դժվարություններ ունենք, որովհետեւ շատ բան ասված չէ: Ժամանակին (1991-ին) Մանուկյանը մի շատ կարեւոր բան ասաց, որը մինչեւ հիմա չի բացված. «Կոմունիստը մեզ պետք է անել ամեն ինչ, որ Հայրիկյանը եւ Դաշնակցությունը իշխանության չգան»: Այստեղ մտածելու բան կա: Բացի այդ, պետք է լուրջ ուսումնասիրվի, ինչո՞ւ եղավ, որ 15-16 տոկոս ձայն ունեցող քաղաքական գործիչը 60-65 տոկոս ձայն ստացավ: Քանի դեռ Վազգեն Մանուկյանը կմտածի, որ այդքան ձայնը միայն իր արժանիքն էր, լավ բան չի լինի:

Սեպտեմբերի 25-ից հետո ԻՄ-ը մեղադրվում է անհաշտողականության մեջ

ԻՄ-ի տարբերությունը Դաշինքի մյուս կազմակերպություններից սկզբունքային է եւ սեպտեմբերի 25-ն ապացուցեց, որ ԱԻՄ-ն էապես տարբերվում է մյուսներից, մանավանդ ԱԺՄ-ից իր գլխավոր սկզբունքով. նպատակը չի արդարացնում միջոցները: Դաշինքի հիմնական դժվարությունն էր, որ հասուն [illegible] 25-ի դեպքերին: Եթե Վազգեն Մանուկյանն իր վրա վերցրեց ամբողջ պատասխանատվությունը, ինչպես ասում էր, ինչո՞ւ սեպտեմբերի 26-ին խորհրդարան չեկավ: Եթե լավ բան էր արվել, այսօր Արշակ Սադոյանն ինչո՞ւ է թաքնվում: Ճշմարտությունը պետք է ասվի, որովհետեւ կիսատ ճշմարտությունը նույնքան վտանգավոր է, որքան կիսատ սկզբունքայնությունը: Եթե իշխանությունը սեպտեմբերի 25-ով ուժով վերցվեր, ապա ավելի լավը չէր լինելու, քան այս իշխանությունը:

Դաշինքի վաղվա օրը

Դաշինքի ապագան շատ բանով կախված է սեպտեմբերի 25-ի դեպքերի գնահատականից: Այդ օրը, շախմատի լեզվով ասած, Վազգեն Մանուկյանը վրիպեց արքայով` չտեսնելով հակառակորդի մեկ քայլանց մատը. 100 հազարանոց ժողովրդին պատեպատ խփեց, եւ ժողովրդական վերելքի ալիքը փշրվեց:

Եթե գնահատականը չտրվի, ԻՄ-ը դուրս կգա՞ Դաշինքից

ԻՄ-ը երբեք ոչ մի դաշինքից դուրս չի գա, եթե այն կոնկրետ խնդիրներ ունի: Մենք ամենավերջինը դուրս կգանք որեւէ դաշինքից, բայց մեր սկզբունքներին չենք դավաճանի: Ջրերը պետք է պարզվեն: Կուսակցությունները Դաշինքում պետք է կշիռներով հանդես գան, որ պետք է հաշվի առնվեն որոշումներ ընդունելիս: Հակառակը ժողովրդավարություն չէ: Որովհետեւ եթե Դաշինքն ընդլայնվի «արբանյակ» կուսակցությունների հաշվին, ապա վերջիններս կարող են տոն տալ Դաշինքի գործընթացներին:

Մեր կարծիքով, նախագահական ընտրությունների փուլը, որում էլ որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն անօրինական ընտրված նախագահ է, ավարտված է: Դաշինքի առաջարկությունների փաթեթում առաջնային ենք համարում ԱԺ արտահերթ ընտրությունները, որ իրավական տեսակետից լուծելի խնդիր է (նախագահին ԱԺ-ն ցրելու եւ նոր ընտրություններ նշանակելու իրավունք է վերապահված), մինչդեռ նախագահի վերընտրության մեխանիզմը պարզ չէ: Իսկ խորհրդարանը ցրելու հիմքերն ավելի քան բավարար են. այն անօրինական է, ինչպես նշեցին նաեւ միջազգային դիտորդները, պրոֆեսիոնալ չէ, անգումային է: Վերջապես, խորհրդարանի դեմքը երեւաց սեպտեմբերի 26-ին:

ԼՈՒԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«ԻՐԱՆԻ ՁԱՅՆ»

«Նավթային պայմանագրով Ղարաբաղի հարցը լուծելու Ադրբեջանի ձգտումը լոկ երազանք է»

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 15-ին «Իրանի ձայն» ռադիոկայանն անդրադարձել է օրերս ԱՄՆ-ի կոնգրեսականների պատվիրակության ՀՀ նախագահի եւ վարչապետի հետ հանդիպմանը, որի առանցքն են եղել Ալիեւի ԱՄՆ կատարած այցի արդյունքները եւ ղարաբաղյան հարցը: Ըստ ռադիոկայանի հաղորդման, ՀՀ-ն մտահոգություն է հայտնել, որ 8 մլրդ. դոլարի նավթային պայմանագրի պատճառով ԱՄՆ-ը կհակվի Ադրբեջանի կողմը եւ կիրականացվի ղարաբաղյան հարցը հօգուտ իրեն լուծելու Ալիեւի ձգտումը:

«Իրանի ձայնը» պարզաբանում է, որ ԱՄՆ-ի պատվիրակության այցի նպատակն էր` փարատել Հայաստանի այդ մտահոգությունը եւ նշում, որ «8 մլրդ դոլարի պայմանագրով ղարաբաղյան հարցը լուծելու Ադրբեջանի ձգտումը միայն երազանք է, քանի որ ԱՄՆ-ը ղարաբաղյան հարցից առաջ տնտեսական ու քաղաքական տեսակետից մեծ կարեւորություն ունեցող իր երկարաժամկետ շահերն է հետապնդում Կովկասում: Իսկ տարածաշրջանի միասնական ժառանգությունը համարվող կասպյան նավթի պաշարների նկատմամբ արտոնությունը ԱՄՆ-ին հանձնելով` Ադրբեջանն այդ պաշարները կողոպտելուց բացի, այլ բան չի շահի»:

Այդ պայմանագրերի կնքումով Ադրբեջանի ժողովուրդը, որն ավելի քան 70 տարի ռուսների տիրապետության տակ է եղել, այս անգամ թե՛ քաղաքական եւ թե՛ տնտեսական տեսակետից կախման մեջ կընկնի ԱՄՆ-ից, ավելացրել է «Իրանի ձայն» ռադիոկայանը:

Արդարադատության նախարարությունը նոր ծնունդներ գրանցեց

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Օգոստոսի 15-ին տեղի ունեցավ ՀՀ արդարադատության նախարարության հերթական կոլեգիայի նիստը, ուր գրանցվեցին «Միսական աշխարհ» շաբաթաթերթը, «Վանեվան համալսարան» թերթը, «Կայծ», «Ընթացք», «Հաքանդ» հեռուստախմբագրությունները, «Լոռվա ծիածան» գոյաբանական կենտրոն, «Տեսական եւ կիրառական մեխանիկայի ազգային կոմիտե» հասարակական կազմակերպությունները, Հրազդանի «Բիզնեսի օժանդակման կենտրոնը», «Հայկական ԻԹՖ» թայքվանդոյի ֆեդերացիան, «Հազարաշեն» ազգաբանական հետազոտությունների հայկական կենտրոնը: Գրանցվեց նաեւ Արարատի մարզի «Հովտաշատի ոռոգման ջրի օգտագործողների սպառողական ընկերությունը»: Համաձայն ՀՀ արդարադատության նախարարության լրատվական ծառայության հաղորդագրության, կոլեգիայի նիստում հաստատվեցին նաեւ Հայկական հատուկ օլիմպիական կոմիտեի կանոնադրության մեջ կատարված փոփոխությունները:

«Կոլեկտիվ մեղքի սկզբունքը գործեց նաեւ վճռաբեկ ատյանում»

«Սեպտեմբերի 25/1» եւ «Սեպտեմբերի 25/3» գործերով դատապարտյալների («հնգյակ» եւ «եռյակ») բողոք-գանգատները, որ օգոստոսի 15-ին քննարկվելու էին ՀՀ ԳԴ վճռաբեկ ատյանում, պաշտպանական կողմի խնդրանքով հետաձգվեցին մինչեւ սեպտեմբեր: Վճռաբեկ ատյանը լսեց միայն «Սեպտեմբերի 25/6» գործով զանգվածային անկարգությունների եւ գույքի հափշտակության մեղադրանքով 2 տարի պայմանական ազատազրկման դատապարտված Սերոբ Մեսրոպյանի բողոք-գանգատը: Ներկայացնելով գանգատը, Մեսրոպյանի դատապաշտպան Ժ. Շախարյանը երիտասարդի մեղքը չապացուցված, հանցակազմի նվազագույն իսկ տարրերով չամրապնդված համարեց զանգվածային անկարգությունների հոդվածով` գտնելով, որ դատավարությունն ընթացել է բացառապես գողության միջադեպի առնչությամբ (հիշեցնենք, որ Մեսրոպյանը ԱԺ նախագահի ընդունարանից փչացած ստեղնաշար էր «pogrել»): Ըստ դատապաշտպանի, հանցանքի ապացույցներն անբավարար էին նաեւ այս դեպքում, քանի որ դատաքննության ընթացքում իր պաշտպանյալը մխտեց գողության փաստը, իսկ հակառակը հաստատող վկաներ չգտնվեցին: Վերջապես, եթե նույնիսկ, ի հեճուկս օրինականության, Մեսրոպյանը դատապարտվեց 2 տարի ազատազրկման, ապա ինչո՞ւ նրա նկատմամբ չկիրառվեց Համաներման հրամանագիրը, որ տարածվում է խնդրո առարկա հոդվածների վրա:

Վճռաբեկ ատյանի նախագահությունը, սակայն, անհաղորդ մնաց պաշտպանական կողմի փաստարկների նկատմամբ եւ անփոփոխ թողեց դատավճիռը` ինչպես նիստից հետո ասաց պրն Շախարյանը, «մեկ անգամ եւս ապացուցելով, որ դատավճռի օրինականությունը որոշվում է ո՛չ դատարանում: Կոլեկտիվ մեղքի սկզբունքը գործեց նաեւ վճռաբեկ ատյանում»:

Լ. Պ.

Վերափոխման եւ խաղողօրհնեքի արարողություններ Ս. Էջմիածնում

Սույն թվականի օգոստոսի 17-ին, կիրակի առավոտյան ժամը 10.30-ին, Ս. Կույս Աստվածածնի վերափոխման տոնի առթիվ սիրով հրավիրում ենք մեր սիրեցյալ հավատացյալ ժողովուրդը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, մասնակցելու Վերափոխման եւ խաղողօրհնեքի հոգեպարար արարողությանը:

Ս. Պատարագը կմատուցի եւ հավուր պատշաճի կքարոզի Մայր Աթոռի դիվանապետ Գերաշնորհ Տ. Ներսես արքեպիսկոպոս Պոզապալյանը:

Ավանդական խաղողօրհնեքի սրբազան արարողությունը կնախագահի Ամենայն հայոց հայրապետ Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Ա կաթողիկոսը:

Սիրով սպասում ենք մեր ժողովրդի զավակներին սույն սրբազան արարողությանը:

ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

Երեւանում նշվեց Հնդկաստանի անկախության 50-ամյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հնդկաստանի անկախության 50-րդ տարեդարձը նշվեց օգոստոսի 15-ին Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի հայկական ընկերությունում «Հայաստան-Հնդկաստան» բարեկամական կապերի ընկերության նախաձեռնությամբ: «Հայաստան-Հնդկաստան» ընկերության նախագահ Յուրի Աղեկյանը, ողջունելով ներկաներին հայ ժողովրդի անունից շնորհավորեց բարեկամ ժողովրդին ազգային տոնի առիթով եւ հույս հայտնեց, որ հետագայում հայ-հնդկական կապերը էլ ավելի կամրապնդվեն եւ տնտեսական, եւ քաղաքական, եւ մշակութային ոլորտներում: Հայ մտավորականության անունից հնդիկ ժողովրդին իր շնորհավորանքներն ուղղեց լեզվաբան Արտեմ Սարգսյանը, կարեւորելով այն հանգամանքը, որ «Ազդարար» հենց հնդկահայ գաղութի ծնունդն է, որն ինքնին փայլուն վկայությունն է հայ-հնդկական բարեկամության վաղեմության: Ըստ պրն Սարգսյանի, այսօր անցյալի այս կապերը նոր որակ եւ ոգի են ստանում` ասպարեզ բացելով ավելի սերտ բարեկամության համար: Անկախության կեսդարյա հոբելյանի առիթով հնդիկներին շնորհավորեցին նաեւ «Հայաստան-Հնդկաստան» ընկերության պատվավոր նախագահ Սեն Արեւշատյանը եւ Միխիթար Հերացու անվան բժշկական համալսարանի արտասահմանցի ուսանողների դեկան Երվանդ Սահակյանը:

Հնդկաստանի անկախության խորհրդանիշը` առաջին վարչապետ Ջավահարլալ Ներուն (պաշտոնավարել է 1947-ի օգոստոսի 15-ից 1964-ի մայիսի 27-ը) դստեր` ապագա վարչապետ Ինդիրա Գանդիի հետ (պաշտոնավարել է 1966-ից 1977-ը, ապա կրկին ընտրվել 1980-ին եւ կառավարել մինչեւ սպանվելը 1984-ին):

«Ինձ համար ցավալի է, որ մեր կապերը սերտ չեն մշակույթի ասպարեզում, թեեւ դեռ չկային դիվանագիտական կապերը, բայց արդեն Երեւանի գեղագիտական կենտրոնում ցուցադրվում էին հնդիկ տաղանդավոր երեխաների ստեղծագործությունները», ասաց արվեստաբան Հենրիկ Իգիթյանը: Նա հույս հայտնեց, որ այսօր Հայաստանում սովորող հնդիկ ուսանողները հետագայում կապող օղակ կդառնան Հայաստանի եւ Հնդկաստանի միջեւ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Անդրադառնալով ղարաբաղա-ադրբեջանական զինված առճակատման զարգացման պատմությանը, հոդվածագիրը նշում է, որ ադրբեջանցիները չեն ցանկանում իմանալ ինչո՞ւ են պարտվել ռազմի դաշտում: «Դրա փոխարեն, նշում է հեղինակը, մենք ադրբեջանցիներս, տրվում ենք ինքնախաբեության պատրանքին, որը կազդուրիչ բալասանի պես թեթևացնում է մեր հոգու վերքերը: Քաղաքական գործիչների հետ մասնավոր զրույցների ընթացքում պարզվում է, որ նացիստության դույքներից մեկը հուշում է, որ «անկախ երկիրը հուսալի դաշնակից լինել չի կարող»: Թերևս, ըստ հոդվածագրի, Ադրբեջանի առաջին ղեկավարությունը չկարողացավ մինչև վերջ օգտագործել խորհրդային իշխանությունների համակրանքը Բաքվի նկատմամբ: «Չպետք է մոռանալ, որ Շահումյանի և Աղդերի (Մարտակերտ-Վ. Ա.) հանրահայտ ազատագրումը իրականացվել է Ադրբեջանում տեղաբաշխված ռուսական զորքերի միջոցով»: Պաշտոնական Բաքուն մերժեց Ադրբեջանում զինված ուժերի պարտությունների թերևս հիմնական պատճառն էին: Բաքվում իշխանության գլուխ անցավ նոր ղեկավարությունը, որին հաջողվեց կայունացնել իրադրությունը Ադրբեջանում: Կարճ ժամկետներում ադրբեջանական բանակը մեծ քանակությամբ սպառազինություն ստացավ դաշնակից երկրներից: Ամենուրեք տիրում էր ռազմական ռևանշի էյֆորիա: «Ռևանշի համար ընտրված էր Աղդերի-Քելբաջար ուղղությունը, սակայն այդ շրջանների վերագրավման գործողությունը

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Թուրքիան չի կարող կռվել Ադրբեջանի փոխարեն»

Բաքվում մեղավորների փնտրտուքն ավարտվում է

Վերջերս Ադրբեջանի աշխարհատնտեսական հետազոտությունների կենտրոնի հիմնադրած «Մոնիտոր» ամենամսյա վերլուծական տեսության մեջ տպվել է «Պատերազմ, որում պարտվել ենք» անստորագիր հոդվածը, որն անդրադառնում է Լեռնային Ղարաբաղում Ադրբեջանի զինված ուժերի պարտության դրդապատճառներին: Մեզանում ընդունված է զուտ արհամարհանքով ընդունել ղարաբաղյան իրադարձությունների վերաբերյալ ադրբեջանական ցանկացած վերլուծություն, սակայն, ըստ երևույթին, ամսագրի գլխավոր խմբագիր Էլմար Հուսեյնովի գրչին պատկանող հոդվածն ապացուցում է, որ Բաքվում գոյություն ունեն տարածաշրջանում ստեղծված իրավիճակը սթափ գնահատող քաղաքական ուժեր: Ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում մի քանի հատված այդ հոդվածից:

պարտության համար մեղավոր են բոլորը, և Ռուսաստանը, որն օգնում էր հայերին, և Թուրքիան, որը քիչ էր օգնում մեզ, և Միացյալ Նահանգները, որը չէր օգնում ոչ հայերին, ոչ ադրբեջանցիներին: Բոլորը վատն են ու մեղավոր և միայն սեփական տարածքների քսան տոկոսի բռնազավթումը հանդուրժած ադրբեջանցիները մեղք չունեն կատարվածի համար: Պարտության պատճառները մենք փնտրում ենք ուրիշների մեջ, այդ իրողությունը մեկ անգամ ևս վկայում է, որ պատմությունը մեզ սովորեցնում է միայն այն, որ ոչինչ չի սովորեցնում»:

Հոդվածի հեղինակը անհանդուրժելի է համարում այն փաստը, որ պաշտոնական Բաքուն հակամարտությունը փորձում է կարգավորել ուրիշի ձեռքերով: «Սակայն տեղին է հիշել Թուրգութ Օզալի խոսքերը. «Թուրքիան ուժերի ներածին չափ կօգնի Ադրբեջանին այս հակամարտության ընթացքում: Բայց մենք չենք կարող ձեր փոխարեն պատերազմել այս տարածքների համար»:

Ադրբեջանի ռազմական պարտության ընթացքում, ըստ հեղինակի, զգալի դեր են խաղացել նաև արտաքին քաղաքական գործոնները, առաջին հերթին Ռուսաստանի դիրքորոշումը: Մոսկվայի դիրքորոշումը չէր կարող ադրբեջանամետ լինել այն պատճառով, որ Ռուսաստանն ու Հայաստանը «պատմականորեն դաշնակիցներ են»: Տնտեսապես հարուստ ու զարգացած Ադրբեջանը երբեք կախված չէր Ռուսաստանից այնպես, ինչպես Հայաստանը, իսկ դիվա-ռուսական ռազմական բազաներ ստեղծելու Մոսկվայի առաջարկությունը, ինչից օգտվեցին հայերը, ստանալով ռազմավարական հզոր լծակներ հակամարտության ընթացքի վրա ազդելու համար:

Ռուսաստանից բացի, ադրբեջանական պարտության հիմնական մեղավորներից է նաև Իրանը, որը, հեղինակի համոզմամբ, կրկնակի խաղ էր տանում հակամարտության ամբողջ ընթացքում: Մի կողմից Իրանը դիվանագիտական հայտարարություններով աջակցում էր իսլամական Ադրբեջանին, իսկ մյուս կողմից բոլոր միջոցներն էր ձեռնարկում, որպեսզի հայերը չպարտվեն այս պատերազմում: Ինչպես Ադրբեջանն է շահագրգռված Հայաստանի թուլացմամբ, այնպես էլ Իրանը, ըստ հոդվածագրի, շահագրգռված է Ադրբեջանի թուլացմամբ:

Պարտության հիմնական պատճառը, հեղինակի կարծիքով, նախևառաջ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության դիլետանտիզմի հասնող գործելակերպն էր ռազմաճակատում: «Շուշիի և Լաչինի գրավումից հետո խուճապը համակեց ոչ միայն խաղաղ բնակչությանը, այլև միլլի օրդուի (ազգային բանակի) ստորաբաժանումներին: Վախն ու սարսափը ղարաբաղցի անջատողականների զինված ուժերից այնքան մեծ էր, որ մեր զորամիավորումները առանց դիմադրության իրար ետևից հանձնում էին տասնյակ բնակավայրեր», նշվում է հոդվածում:

Ներքաղաքական ցնցումներից հետո, որոնք, ըստ հոդվածագրի, ադրբեջանական ավարտվեց լիակատար պարտությամբ: Ազգային բանակի զորամասերի չհամաձայնեցված գործողությունները, պաշտպանության նախարարության մարտական տգիտությունը հանգեցրին մի քանի հազար զինվորների ոչնչացման: Միաժամանակ հայերն ուժեր էին կուտակում Գերամբոյի ուղղությամբ ադրբեջանական պաշտպանական գծի ճեղքման համար, իսկ դա արդեն սպառնում էր Ադրբեջանի համար ռազմավարական կարևորագույն նշանակություն ունեցող Գյանջային: Այս պայմաններում ադրբեջանական ղեկավարությունը ստիպված էր ենթարկվել ռուս [illegible] ճնշմանը և ստորագրել զինադադարի համաձայնագիրը», նշվում է հոդվածում:

«Ղարաբաղյան ճգնաժամը մենք չպետք է թողնենք սերունդներին, պետք է լուծենք այսօր, ապավինելով սեփական ուժերին: Արաբները, որոնք 40 տարի շարունակ չէին հավատում հրեական վերածննդի հնարավորությանը, այսօր ստիպված են ստորացուցիչ խաղաղություն փնտրել Իսրայելի հետ: Պատմությունը չի հանդուրժում ինքնահավան ժողովուրդներին: Նա սիրում է նրանց, ովքեր ի հեճուկս ճակատագրի քմահաճույքների, ձգտում են իրենց նպատակների իրականացմանը: Հասել է պահը, որպեսզի ընդդիմությունը համախմբվի նախագահի շուրջ հայկական ագրեսիան կասեցնելու և բռնազավթված տարածքները ազատագրելու համար», վերջում նշում է հոդվածագիրը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Մոսկվայում կկառուցվի Հայ առաքելական եկեղեցու տաճար

Երբ 40-ական թթ. հանվեց Սպասնիցկայա փողոցի շրջանում, Լազարյան ինստիտուտից (այնտեղ այժմ գտնվում է Հայաստանի դեսպանությունը) ոչ հեռու կառուցված հայկական եկեղեցու շենքը, Մոսկվայի բազմամարդ հայ համայնքը չուներ իր տաճարը: Ահա թե ինչու մի քանի տարի առաջ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ն Մոսկվայի և համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսիյ Բ-ին հղեց ուղերձ, որտեղ արծարծվում էր Ռուսաստանի մայրաքաղաքում Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու տաճար կառուցելու և դրան կից մոսկովյան ներկայացուցչի՝ Հայրապետական փոխանորդի նստավայր կառուցելու գաղափարը: Առաջարկությունն անմիջապես արժանացավ թե՛ պատրիարքարանի, և թե՛ Մոսկվայի քաղաքապետի հավանությանը: Ճիշտ է, նախնական այդ ազնիվ գաղափարի իրագործումը հարկ եղավ հաղթահարել ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ բյուրոկրատական բազմաթիվ դժվարություններ, բայց, ըստ երևույթին, գործը շարժվել է մեռյալ կետից:

Վերջապես շինարարության համար հատկացվել է տեղամաս՝ Տրիֆոնովսկայա փողոցի և Օլիմպիյսկի պողոտայի մի անկյուն Մոսկվայի հնագույն շրջաններից մեկում, որտեղ հին ժամանակներում ցարերը բազեներով որս էին անում: Այստեղ պահպանվել է քաղաքի ամենահին՝ 15-րդ դարի եկեղեցիներից մեկը՝ նվիրված սուրբ Տրիֆոնին, որը, ըստ ավանդույթի, ցարի զայրույթից փրկել էր բազեն կորցրած ցարական բազեպանին:

Անցկացվեց տաճարային համալիրի նախագծման մրցույթ: Մոսկվայի գլխավոր ճարտարապետ Ա. Կուզմինի գլխավորած ժյուրիին ներկայացված 9 նախագծերի մեջ առաջին տեղը գրավեց հեղինակային կոլեկտիվի նախագիծը (ղեկավար՝ ակադեմիկոս Ջիմ Թորոսյան): Մրցույթի պայմաններից մեկը շահած նախագծի իրականացման երաշխիքն էր:

Այժմ բուն նախագծի մասին: Դրա լուծումն արտասովոր է և հանդուգն. հեղինակներն առաջարկել են այնտեղ օգտագործել հայկական ազգային ճարտարապետության մարգարիտներից մեկը՝ Աղթամարի եկեղեցին, որը կառուցված է 915 թ. Գագիկ Արծրունի թագավորի օրոք:

Չնայած համեմատաբար փոքր չափերին, տաճարը կդառնա համալիրի գաղափարական կենտրոնը, որի շուրջը կհամախմբվեն մյուս բոլոր կառույցները՝ փոխանորդի նստավայրը, կաթողիկոսի հարկաբաժինը, ընդունելության սենյակները, գրասենյակները, սեղանատունը: Նախագծված է բաց ամֆիթատրոն փառատոների, հայ և ռուս երիտասարդության հանդիպումների, երաժշտական համերգների անցկացման համար: Մուտքից աջ և ձախ կտեղավորվեն զանգակատունը, ցուցասրահը, գրադարանը, եկեղեցական պիտույքների, գրքերի, լուսանկարների վաճառքի կրպակները: Համալիրը կկառուցվի Անիի ոսկեգույն տուֆից, իսկ բակը կսալարկվի Փարաքարի երկարակյաց բազալտով: Բակում կկառուցվի հայ-ռուսական բարեկամության հուշարձան, ի պատիվ երկու ժողովուրդների բազմադարյա հոգևոր կապերի:

Նախագծին առնչվող բացատրագրում դրա հեղինակները գրում են. «Մենք այստեղ՝ Մոսկվա ենք բերում մեր հոգու ոչ միայն այսօրվա, այլև մեր ամբողջ պատմության ու բազմադարյա մշակույթի մասնիկը... մենք կուզենայինք վեր կանգնել մեզանից, մեր ճարտարապետական հավակնություններից և խնդիրը լուծել հավերժական իդեալների դիրքերից...»:

Տարիներ առաջ տողերիս հեղինակը, որ Մոսկվայի պետհամալսարանի պատմության ֆակուլտետի արվեստագիտության բաժնի ջահել ուսանող էր, մեկնեց Հայաստան: Ես ուղեկցող չունեի և հանրապետությունում իմ թափառումների միակ ուղեցույցը «Հայաստանի մշակույթը» հանրամատչելի ակնարկն էր: Ես նոր էի հանձնել Անդրկովկասի ճարտարապետության ստուգարքը և երբ հայտնվեցի Սևանա լճի ափին, անմիջապես գնացի փնտրելու Աղթամարի եկեղեցին: Բացօթյա ռեստորանում Սևանի հոյակապ իշխանի հետ կոնյակ ըմպող երիտասարդները տարակուսանքով փռթկացնում էին իմ անհեթեթ հարցերին ի պատասխան: Ի վերջո, ես հանդիպեցի մի տարեց ու ճերմակահեր մարդու, որն ունկնդրեց ինձ: «Որդյակ, որդյակ, տխրությամբ ասաց նա, դու չես տեսնի Աղթամարի եկեղեցին: Այն ներկայումս Հայաստանից դուրս է, Թուրքիայի գրաված տարածքում»:

Զարմանալի չէ՞ արդյոք, որ այժմ, շատ տարիներ անց, ճարտարապետական այդ հեքիաթը, քրիստոնեության քարակերտ օրհներգը, ինքն է գալու ինձ մոտ այստեղ՝ Մոսկվա:

ՕԼԵԳ ՏՈՐՉԻՆՍԿԻ
ՌԻԱ-Նովոստի

ՀԻՇԱՏԱԿԻ ԽՈՍՔ

Հայ դիվանագիտության բարձրացող աստղը, որ զենիթին չհասավ

Գեորգի Ղազինյանի մահվան քառասունքի առիթով

Այսօր լրանում է Ռումինիայի և Մոլդովայի հանրապետություններում Հայաստանի դեսպան Գեորգի Ղազինյանի անժամանակ, անսպասելի մահվան քառասունքը: Քառասունչորսամյա հմուտ դիվանագետի կորուստը առավել զգալի է ոչ միայն այն պատճառով, որ ամեն երիտասարդի հեռանալով՝ տարածն ավելի է լինում, քան թողածը, ինչը Գեորգի Ղազինյանի պարագայում հատկապես ճշմարիտ է, որովհետև նա մեր նոր պետականության դեռ նոր-նոր ձևավորվող դիվանագիտական փաղանգի ամենաաչքի ընկնող ու ամենախոստումնալից ներկայացուցիչներից էր, այլև այն, որ մենք, ավաղ, միջազգային հարաբերությունների այդ մակարդակի խորագիտակ մասնագետներ դեռ շատ քիչ ունենք:

Բնությունից շռայլորեն օժտված՝ նա կարող էր ընտրել գործունեության ցանկացած այլ ասպարեզ: Օրինակ, կարող էր դառնալ հրաշալի լեզվաբան, քանզի լեզուներին տիրապետելը բավական հեշտ էր տրվում. կատարյալ գիտեր ոչ միայն մայրենին, այլև ռուսերեն, անգլերեն, պորտուգալերեն, իսպաներեն, վերջին երկու տարում սովորել և գրեթե ազատորեն հաղորդակցվում էր նաև ռումիներեն: Բայց դիվանագետ դառնալը, հոր վկայությամբ, նրա մանկական երազանքն էր՝ այդպես էր որոշել դեռ 7-րդ դասարանից: Հազվադեպ է պատահում, որ այդ տարիքի պատանին այդքան լուրջ ընտրություն կատարի և հետևողականորեն ձգտի իր նպատակին, ինչը վկայությունն է ներքին կազմակերպվածության ու

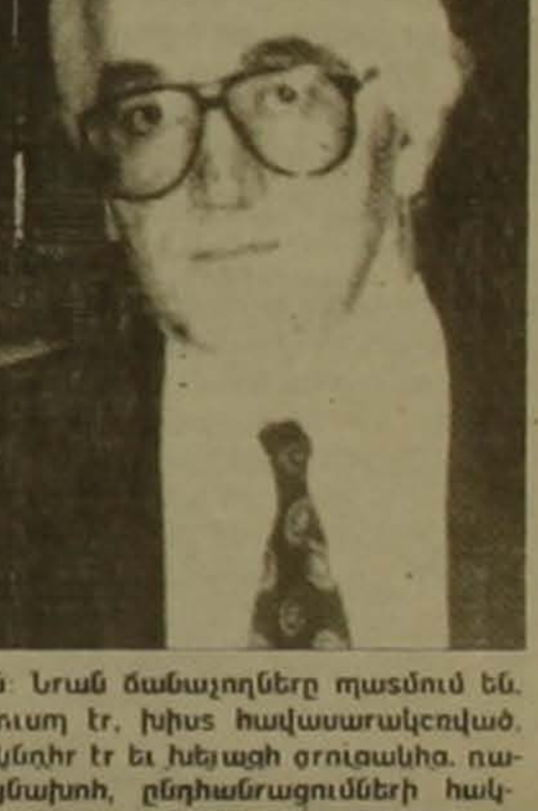

նպատակասլացության: Նրան ճանաչողները պատմում են, որ բնավորությամբ զուսպ էր, խիստ հավասարակշռված, լսելիս հրաշալի ունկնդիր էր և խելացի զրուցակից, դատողություններում լայնախոհ, ընդհանրացումների հակված, երևույթների, իրադարձությունների խորքը տեսնող, վերլուծող, եզրահանգումներում կշռադատված ու փաստարկված: Թերևս ասվածի վկայություն կարող է հանդիսանալ նաև այն, որ դեռևս Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի 5-րդ կուրսի ուսանող Գեորգի Ղազինյանը նշանակվել էր Մոզամբիկում ԽՍՀՄ դեսպանության ռեֆերենտ, իսկ ինստիտուտը գերազանցության դիպլոմով ավարտելուց հետո աշխատանքի էր նշանակվել արտգործնախարարության կենտրոնական ապարատում, այնուհետև պաշտոնավարել Մոզամբիկի հանրապետության ԽՍՀՄ դեսպանությունում որպես 1-ին քարտուղար, իսկ Պորտուգալիայում՝ որպես դեսպանի խորհրդական:

ԽՍՀՄ փլուզումից հետո Գեորգի Ղազինյանն ինքնամոռաց նվիրվեց Հայաստանի անկախ պետականության կայացման գործին: Կարող էր մնալ Մոսկվայում, ուր արդեն լայն կապեր և մեծ ճանաչում ուներ պետական գործունեության այդ խիստ յուրահատուկ բնագավառում, սակայն հայրենիքը կանչում էր, և նա եկավ՝ իր արդեն պատկառելի փորձն ու գիտելիքները նվիրաբերելու իր երկրին: Եկավ, որովհետև հայ էր մինչև ուղն ու ծուծը, հայրենասեր էր՝ այս բառի ամենալայն և նույնիսկ՝ կենցաղային ընդգրկումով: Բնորոշ մանրամասն. անպայման ուզում էր ամուսնանալ հայուհու հետ և սքանչելի ընտրություն կատարեց՝ ճակատագիրը միացնելով հայ լրագրության հայտնի դեմքերից Լորիս Կռոյանի դուստր Կարինեի հետ, հայեցի դաստիարակելով երկու զավակներին՝ 19-ամյա Լուիզային և 17-ամյա Իշխանին, որոնք այժմ սովորում են Բուխարեստի համալսարանում: Լավ հայ, լավ հայր, ամուսին, նաև՝ նրբանկատ զավակ իր ծնողների՝ հանրապետությունում ճանաչված Իշխան Ղազինյանի և մոր՝ տիկին Ռիմայի համար, այսպիսին էր Գեորգի Ղազինյանը:

Մահն անսպասելի եղավ, համենայն դեպս՝ մինչ այդ երբեք չէր բողոքել առողջությունից: Պատմում են, որ վախճանվել է իր գրասեղանի առաջ, մեր դեսպանատանը, սրտի կաթվածից: Մինչ այդ հանդիպում է ունեցել Ռումինիայի հայ գաղութի ներկայացուցիչների հետ, զանգահարել է Երևան՝ արտգործնախարարություն, պետական գործերով: Ի դեպ, արտգործնախարարության պատասխանատուները, այլ պետական այրերը ամենաբարձր գնահատականն են տալիս նրա, որպես արտակարգ և լիազոր դեսպանի, գործունեությանը, ինչը ընդգծված էր նաև մահվան առթիվ հրապարակված պաշտոնական մահախոսականում: Բայց այդ տողերի մեջ ավելի շատ երևում է պետական գործիչը, քան հմայիչ, նուրբ հումորով, կենսախինդ ու զգայուն մարդը, որպիսին, ըստ ճանաչողների, Գեորգի Ղազինյանն էր:

Ես նրան չեմ ճանաչել, անդառնալի կորստից հետո եմ հետաքրքրվել նրա կյանքով ու գործունեությամբ, և այն, ինչ իմացել եմ այս ընթացքում՝ խոր ցավով է լցրել հոգիս: Ափսո՜ս այդ երիտասարդին, ափսո՜ս մեր ազգի, մեր պետության և հատկապես՝ նրա հարազատների մեծ կորուստը: Գեորգի Ղազինյանի մահվան քառասունքի առթիվ իմ և «Ազգի» խմբագրության վերստին ցավակցությունները, վիշտն ու կարեկցությունը՝ բոլոր մերձավորներին:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Գարեգին Ա կաթողիկոս. Եկեղեցիների միջեւ երկխոսությունն անհրաժեշտ է

Հույն ուղղափառ եկեղեցու պետ, Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական պատրիարք Նորին սրբություն Բարթողիմեոս Ա-ի հուլիս ամսին Հայաստան եւ Ս. Էջմիածին կատարած այցը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսը գնահատեց իբրեւ «մի նոր ոսկի կամուրջ Կոստանդնուպոլսո պատրիարքության, Հույն օրթոդոքս եկեղեցու եւ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի միջեւ»: Տիեզերական պատրիարքի անդրանիկ այցը Հայաստան պատասխանն էր Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի նախորդ տարի Ստամբուլ կատարած այցելության: Բարթողիմեոս Ա-ի այցելության, ինչպես նաեւ միջեկեղեցական հարաբերությունների եւ Հայ առաքելական եկեղեցու որոշ ներքին խնդիրների պարզաբանման խնդրանքով «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակից Հեղինե Մկրտչյանը դիմեց Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսին:

– Վեհափառ տեր, ինչպե՞ս եք գնահատում Հույն ուղղափառ եկեղեցու պետ, Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական պատրիարք Բարթողիմեոս Ա-ի այցը:

– Տիեզերական պատրիարքի Հայաստան եւ Ս. Էջմիածին այցելությունը պատմական աննախընթաց մի դեպք էր մեր 1700 տարվա քրիստոնեական պատմության մեջ: Տիեզերական է կոչվում պատրիարքը Կոստանդնուպոլսի, որովհետեւ նա բոլոր օրթոդոքս ավելի քան 17 եկեղեցիների պետերի մեջ առաջինն է նկատվում, ասում են հավասարների մեջ առաջինը: Նա մեծ հեղինակություն ունի ամբողջ աշխարհում, օրթոդոքս եկեղեցում եւ ընդհանուր քրիստոնեական շրջանում: Նման անձնավորությունները, որոնք բարձր պատասխանատվություն ունեն եկեղեցական ընկերային կյանքի մեջ, պետք է ճիշտ ըմբռնեն մեր եկեղեցու, հայրենիքի, մեր պետության կացությունը կենդանի ուղղակի հարաբերությամբ: Ես միշտ ջատագովն եմ եղած, որ ճշմարտությունը մեր եկեղեցու կյանքի մասին դառնա մեր ժողովրդի եւ օտարների սեփականությունը, սխալ, դիտումնավոր կամ մակերեսային պատկերացումներ չունենան:

Էկումենական այս հարաբերությունը մեծ նշանակություն ունեցավ այդ տեսակետով: Տիեզերական պատրիարքն ու նրան ուղեկցող 12 պատվիրակները ճշգրիտ պատկերացում ունեցան Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի գործի, դերի, ազգային առաքելության եւ մեր հայրենիքի մասին: Երկրորդ նա մեզ փոխանցեց օրթոդոքս եկեղեցու հիմնահարցերի մասին իր տեսակետները:

Այսօր աշխարհում կարելի չէ որեւէ ձեւով մեկուսանալ, կղզիանալ: Հաղորդակցության դար է այս դարը: Ուզենք անգամ, չենք կարող կղզիանալ: Էկումենական շարժումը կարելիություն է ստեղծում, որ եկեղեցիները ճանաչեն միմյանց: Այդ մարզում մենք բարձր գնահատանքով արժեւորեցինք այցելությունները Թեոքթիստ պատրիարքի Ռումինիայի առաջնորդի, Ալեքսիոս Երկրորդ պատրիարքի եւ Վրաց պատրիարք-կաթողիկոսի: Մեզ այցելեց նաեւ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի ընդհանուր քարտուղար դոկտոր Քոնրադ Ռայզերը, որը ղեկավարում է այդ միջազգային կազմակերպությունը: Մենք էլ մեր այցելություններով, կենդանի հաղորդակցությամբ առիթ ունեցանք մեր հայ ժողովուրդը, Հայաստանը եւ մեր եկեղեցին, մեր Մայր աթոռը ճշգրիտ կերպով ճանաչել տալ:

– Պատասխանելով այն հարցին, թե էկումենական շարժման արդյունքում հնարավո՞ր է քրիստոնեական եկեղեցիների միացում, Տիեզերական պատրիարքը հույս հայտնեց, որ «այդ մեծ օրը կգա»: Ի՞նչ դիրքորոշում ունի այս խնդրի վերաբերյալ Հայ առաքելական եկեղեցին:

– Քրիստոսի եկեղեցու միությունը Քրիստոսի մեր վրա դրած պատվիրանն է: Եթե քրիստոնյաները բաժանված մնան եւ չկարողանան միություն իրագործել այնպես, ինչպես Քրիստոսն է տվել, աշխարհը չի հավատա քրիստոնեությանը: Եվ ճիշտ է Տիեզերական պատրիարքը, որ կգա մի օր, երբ այդ միությունը կվերստեղծվի: Բայց երբ կգա եւ ինչպես այդ մասին հստակ եւ ճշգրիտ հիմա կարելի չէ խոսել: Սակայն ինչ ենք հասկանում միություն ասելով: Դուք գործածեցիք միացում բառը: Միացումը միություն չէ: Մի արտահայտություն կա միություն ի տարբերություն: Միությունը միատեսակության հետ չպետք է շփոթել, այսինքն մեկ իշխող, մեկ իշխանություն եւ բոլորը նրան ենթարկվեն: Եթե միություն ասելով մենք հասկանում ենք, որ ամեն մեկ եկեղեցի պիտի դադարի իր ինքնությունն ունենալուց եւ պիտի անորոշ մի ընդհանրության մեջ խառնվի, այդպիսի միություն չի լինի:

Ընդհակառակը, երբ Քրիստոսի եկեղեցին մի էր առաջին դարում, կային ազգային, լեզվական, ծիսական, արարողական, նույնիսկ մեկնաբանական եւ վարդապետական տարբերություններ: Սակայն բոլորն էլ նույն ճշմարտությունն են փոխանցում տարբեր մտածելակերպով, տարբեր մշակութային եղանակներով: Սա կարեւոր է եւ բնական:

Միությունն այն է, երբ բոլոր եկեղեցիները իրենց հավատքի մեջ նույն ձեւով են ըմբռնում Քրիստոսին, արտահայտում են այդ միությունը տիեզերական ժողովով եւ տիեզերական ժողովի բանաձեւած ճշմարտություններով, ինչպես եղավ Նիկիո, Կոստանդնուպոլսի եւ Եփեսոսի ժողովների պարագային, երեք տիեզերական ժողովներ, որոնց որոշումները բոլոր եկեղեցիների կողմից ընդունվել եւ գործադրվում են:

Քրիստոս երկու եկեղեցի չի հիմնել: Մենք այդ եկեղեցին իբրեւ լույս ստացանք եւ ամեն մի ազգ գունավորեց այդ լույսը իր մշակույթով: Գունավորում չի նշանակում հակադրություն, այլ ճոխացում:

– Էկումենական շարժման մասնակից եկեղեցիների (կաթոլիկ, ուղղափառ, բողոքական եւ այլն) միջեւ նկատվում են որոշ տարաձայնություններ: Նման տարաձայնության արդյունք էր նաեւ Վրաց ուղղափառ եկեղեցու դուրս գալը էկումենական շարժումից: Ինչպիսի՞ն է Ձեր վերաբերմունքը այս ամենի վերաբերյալ:

– Այս հարցում, մանավանդ վերջերս, շեշտված մտավախություններ կան: Բողոքական եկեղեցիները, որոնք տիրապետող հանգամանք ունեն Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում, բնական են նկատում արդիապաշտ գաղափարները, որոնք երբեք եկեղեցու ավանդության մեջ տեղ չեն ունեցել եւ չունեն, օրինակ՝ կանանց քահանայական ձեռնադրությունը եւ կամ ուրիշ բարոյական հարցեր, որոնք քրիստոնեական հայեցողությամբ դատապարտվում են իբրեւ մեղք: Օրթոդոքս եկեղեցիները շատ են վախենում, որ այդ արդիապաշտ եւ քրիստոնեական բարոյականին ոչ մի կերպ չհաշտվող գաղափարները տարածվում են Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում կամ այլ եկեղեցական խորհուրդներում: Հայ առաքելական եկեղեցին այդպիսի ծայրահեղություններից բնականորեն նույնպես խուսափում է, չի բաժանում այդ տեսակետները եւ ամբողջ հոգով օրթոդոքս եկեղեցիների հետ է: Բայց կարելի չէ այդ շարժումից դուրս գալ, ինչպես արեց Վրաց եկեղեցին: Դիալոգը անհրաժեշտ է, մանավանդ որ համաշխարհային խորհրդում եկեղեցիները կարող են մերժել, չընդունել եւ մնալ անդամ այդ կազմակերպությանը: Թե Բարթողիմեոս պատրիարքը, թե Ալեքսիոս Երկրորդ պատրիարքը, թե մենք արտահայտեցինք այն կարծիքը, որ պետք է մեր քննադատական ոգին եւ կեցվածքը պահելով մնանք այս կազմակերպությունների մեջ:

Երկրորդը կաթոլիկության հարցն է: Այստեղ նկատվում է մարդորսության պարագան: Օրթոդոքս եկեղեցիները, մանավանդ Արեւելյան Եվրոպայում, շատ զգուշավոր են կաթոլիկ եկեղեցու նկատմամբ: Այս օրերին, երբ խորհրդային իշխանության խորտակումից հետո կրոնական ծարավ, վերազարթոնք կա Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում, կաթոլիկ եկեղեցին իր հզոր միջոցներով տարածում է իր հավատքը եւ հեռացնելով մարդկանց իրենց պատմական, ավանդական դավանանքից, դարձնում նրանց կաթոլիկ: Մարդորսությունը քրիստոնեական տեսակետով եւ իմ մեկնաբանությամբ սխալ եւ Քրիստոսի ուսուցումներին հակառակ քաղաքականություն է:

– Նկատվու՞մ են արդյոք նման երեւույթներ Հայաստանում:

– Մենք Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցին, դեմ է մարդորսական գործունեությանը: Այս մասին ես հայտնել եմ թե՛ Հռոմի պապին, եւ թե՛ նրա օգնականներին: Նրանք պաշտոնապես հայտնում են, որ իրենք էլ մարդորսության դեմ են: Մենք չենք կարող արգելք հանդիսանալ այն անձանց կրոնական ազատությանը, ովքեր իրենց համոզումով կաթոլիկական կամ Հայ առաքելական եկեղեցու դավանանքն են ընդունում: Սակայն եթե կան մարդիկ, որոնք դառնում են կաթոլիկներ, ապա դա համոզումի հարց չէ, այլ ելնում է ընկերային պայմաններից: Դա շահ չի բերում ոչ քրիստոնեությանը, եւ ոչ հայությանը: Եթե մեր կաթոլիկ եւ բողոքական եղբայրները ուզում են, որ քրիստոնեական հավատքը զորանա, թող գան զորացնեն Մայր եկեղեցին: Այս է իմ ըմբռնումը, այսօրվա հրամայականը: Ուժեղացնելով Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցին, քրիստոնեությունը կզորանա Հայաստանի մեջ: Նրանց, ովքեր արդեն կաթոլիկ կամ ավետարանական են, մենք ասելիք չունենք: Բայց նոր քաղաքականություն չպետք է վարել, որտեղ քրիստոնեաբար վերածնվող Հայաստանը, 1700 տարիներից ավելի մեր եկեղեցու սնունդը, խնամքը վայելած ժողովուրդը, այսօր այդ սնունդից զրկվի եւ ուրիշ եկեղեցիների ետեւից գնա:

Սակայն կաթոլիկ եւ ավետարանական եկեղեցին հիմնովին տարանջատում եմ աղանդների շարժումներից: Վերջիններս ահավոր չարիք են մեր եկեղեցու, ժողովրդի, հայրենիքի համար: Բայց կա խղճի ազատության օրենք, եւ մենք ճանաչում ենք այդ ազատությունը: Սակայն մենք պետք է զորացնենք մեր եկեղեցին, պարապ չթողնենք մեր ժողովրդի կյանքը: Կգան ուրիշները եւ պարապությունը կլցվի անպայման այլ ձեւով:

Մեր ժողովրդին շատ կարեւոր ասելիք ունեմ, որ արթուն լինի եւ իր քրիստոնեական ինքնության հարգանքն ունենա, զոհ չգնա այն տեսակ խոսքերի, թե դուք 1700 տարի սխալվել եք, եկեք Եհովայի վկա դարձեք: Սա քրիստոնյա վկայության դեմ անարգանք է: Մեր ժողովուրդը պետք է մերժի մեր եկեղեցին անարգող կազմակերպություններին: Մենք 1700 տարի ոչ թե սխալ ենք ապրել, այլ Քրիստոսի համար արյուն ենք թափել:

– Հայտնի է, որ մշակվում է եկեղեցական նոր կանոնադրություն: Ինչպիսի՞ն է լինելու:

– Կանոնադրության մշակումը իր նախնական սաղմնային վիճակում է: Մեր եկեղեցին վարչական իմաստով ամբողջական կանոնադրություն չի ունեցել: 19-րդ դարում Արեւելյան Հայաստանում եղել է մի կանոնադրություն «Պոլոժենիան», վավերացված ռուսական ցարական իշխանության կողմից, որը գործել է մինչեւ Հայաստանում խորհրդային կարգերի հաստատումը: Արեւմտյան հայության համար օսմանյան իշխանության վավերացրած «Ազգային սահմանադրություն» կոչված կանոնադրությունը Թուրքիայում վերջ գտավ Աթաթուրքի հռչակած պետության հաստատումից հետո եւ սակայն իր ուժը պահպանում է արաբական որոշ երկրներում, որոնք նախապես անջատվել են Օսմանյան կայսրությունից եւ որտեղ փոքրամասնությունների համար եղած օրենքը տակավին պահում է իր զորությունը: Բայց այս կանոնադրությունը այլեւս կորցրել է իր ամբողջական գործածության կարելիությունը: Երջանկահիշատակ Վազգեն Առաջին կաթողիկոսը շատ փորձեց նոր կանոնադրություն ստեղծել, որի մեջ ներառվեն նաեւ նվիրապետական մյուս աթոռները, հատկապես Կիլիկիո կաթողիկոսությունը: Սակայն դա չհաջողվեց: Կիլիկիո կաթողիկոսությունը չուզեց մասնակցել մշակված նախագծի քննարկմանը պատճառաբանությամբ, որ կազմվել էր առանց իր դիտողությունները հաշվի առնելու: Հիմա մենք փորձում ենք պատրաստել մի կանոնադրություն, որ ունենա երկու բաժին: Մեկը ընդունելի լինի Մայր աթոռի եւ բոլոր թեմերի համար, մյուսը կներառի Կիլիկիո կաթողիկոսությանը, Երուսաղեմի եւ Կոստանդնուպոլսի պատրիարքություններին վերաբերող սկզբունքային հարցեր: Դա կլինի նվիրապետական աթոռների ներկայացուցիչների հետ խորհրդակցելուց հետո: Հիմա մշակվում է Մայր աթոռի կանոնադրությունը, նշանակված է հանձնախումբ: Այս հանգրվանին տակավին չեմ կարող ասել, թե ինչ պիտի լինեն հիմնական ուղղությունները, որոնք պետք է ներառվեն այդ կանոնադրության մեջ: Սպասում եմ, որ հանձնախումբը ավարտին հասցնի այդ աշխատանքը, եւ ես իբրեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս, մեր Հոգեւոր գերագույն խորհրդի հետ քննարկելուց հետո, իմ որոշումը հայտնեմ այդ մասին:

– Ինչպե՞ս են ընթանում Հայ առաքելական եկեղեցու ներկառուցվածքային բարեփոխումները:

– Մենք մեր կաթողիկոսության երկու տարիների ընթացքում նկատեցինք, որ ժողովուրդը հեռու է եկեղեցուց եւ առաջնորդվեցինք այն սկզբունքով, որ պետք է գնալ դեպի ժողովուրդը: Այդ գաղափարով առաջնորդված նախորդ տարի 4 նոր թեմեր նշանակեցինք եւ Հայաստանի թեմերի թիվը կրկնապատկվեց: Անշուշտ ունեինք եւ Արցախի թեմը: Երկրորդ տնօրինությունը, որ իրականացրի, Ուկրաինայի թեմը առանձին թեմի վերածելն էր: Հարավային Ռուսիայի կամ Հյուսիսային Կովկասի շրջանը, որտեղ բազմահազար հայեր են ապրում եւ ավելի քան 20 եկեղեցի ունենք, Հոգեւոր գերագույն խորհրդի հետ խորհրդակցելուց հետո եւս դարձրինք առանձին թեմ: Այսպիսով ստեղծվեցին 6 նոր թեմեր: Հիմա մեր ընդհանուր ձգտումն է, որ թեմական առաջնորդներն իրենց թեմերում ստեղծեն ծխական դրություն, այսինքն ստեղծվի եկեղեցական ծխական մարմին, որը այդ տարածքի եկեղեցու պատասխանատվությունը ստանձնի, իսկ ժողովուրդը զգա, որ անդամ է այս կամ այն ծխական եկեղեցուն, ինչ որ ունենք արտասահմանի մեր բոլոր թեմերում: Դա է եղել նաեւ մեր նախասովետական շրջանի դրույթը: 70 տարիների ընթացքում այս կառուցվածքը քանդվել է, որը անպայման պետք է վերակազմել: Ուրախ եմ ասելու, որ նոր վերարթնություն կա, եւ այն արձագանքները, որ ստանում ենք կրոնական առաջնորդներից, մեծապես քաջալերական են:

ՀԵՂԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
«Նոյյան տապան»

ԱԶԳ

միջազգային

Իրանի կառավարության նոր կազմը՝ չափավորական եւ արհեստավարժ

Օգոստոսի 12-ին, երբ ընդամենը մեկ շաբաթ էր մնացել խորհրդարանի արձակուրդին, Իրանի նախագահը օրենսդիրների հաստատմանը ներկայացրեց 22 անդամ ունեցող նոր կառավարության կազմը: Ենթադրվում էր, որ նախագահ Խաթեմին կազմը ներկայացնելու է օգոստոսի 4-ին, իր երդման արարողությունից անմիջապես հետո: Սակայն դա տեղի ունեցավ մեկ շաբաթ ուշացումով, քանզի այն դեռեւս համալրման ընթացքում էր: Փաստորեն, մայիսի 23-ին նախագահ Խաթեմիի հաղթանակով պսակված նախագահական ընտրություններից ի վեր ավելի քան երկու ամիս պահանջվեց կառավարության ձեւավորման համար, ինչը վկայում է բազմաթիվ բարդությունների մասին: Նախագահը պետք է դիմակայեր քաղաքական տարբեր հոսանքների ճնշումներին, հավատարիմ մնալով իր «վերկուսակցական» սկզբունքներին, նկատի ունենալով նաեւ, որ կառավարության անդամները վստահության քվե պետք է ստանան եւ գործելու են մի խորհրդարանի հետ, որտեղ մեծամասնություն են կազմում ընդդիմադիր պահպանողականները: Եթե ավելացնենք նաեւ նախագահ Խաթեմիին աջակից հոսանքների՝ չափավորականների եւ ձախերի միջեւ տնտեսական եւ արտաքին քաղաքականության հարցերում առկա սկզբունքային որոշ տարաձայնությունները, կարելի է ասել, որ կառավարության անդամներ ընտրելիս նախագահի հնարավորությունները խիստ սահմանափակ են եղել: Ըստ երեւույթին, նախագահն ընտրություն կատարելիս հաշվի է առել նաեւ պահպանողական պատգամավորների բազմիցս առաջ քաշած այն միտքը, որ կառավարությունը չպետք է վերածվի բաժնետիրական ընկերության, ընդգծելով, որ խորհրդարանը կարեւորելու է նախարարների փորձառությունը գործադիր մարմիններում, քանզի կառավարության կազմում ընդգրկված են նախկին նախագահի կառավարության հինգ անդամներ եւ վերջինիս նախորդող վարչապետ Մուսավիի ձախ կառավարության հինգ նախկին նախարարներ: Բացի այդ, նախագահը նշանակումներ կատարել է նահանգապետների եւ գործադիր իշխանության այլ օղակներում աշխատանքի փորձ ունեցողներից:

Ներկայացված կառավարության կազմը, որի միջին տարիքը 42-ը չի անցնում, ընդհանուր առմամբ կարելի է գնահատել որպես չափավորական, նկատելի է նաեւ, որ նախարարներին նշանակելիս նախագահը գերադասությունը տվել է նրանց արհեստավարժական հատկություններին, երկրորդ պլան մղելով քաղաքական գործոնը: Ներկայացված կառավարության անդամների մեծամասնության քաղաքական կողմնորոշումները ընդգծված չեն, նրանք չեն անդամակցում առկա քաղաքական հոսանքների կազմակերպություններին: Հանգամանք, որը որոշ քաղաքագետների կողմից դիտվում է որպես բացասական կողմ այն պատճառաբանությամբ, թե նման կառավարությունը խոցելի է եւ ավելի դյուրաբեկ, ինչը, հավանաբար, կհանգեցնի կառավարության նահանջի քայլերի, հետեւաբար ձախողման դատապարտելով նախագահի բարեփոխումների ծրագրերը: Իսկ պահպանողական հոսանքի «Ռեսալաթ» օրաթերթը նախագահին մեղադրում է կառավարության անդամներին «կուսակցական սկզբունքով նշանակելու մեջ» («Ռեսալաթ», 12 օգոստոս): Այն դեպքում, երբ կարեւորագույն նախարարություններից մեկի՝ տեղեկատվության եւ անվտանգության նախարարության ղեկավար է նշանակվել պահպանողական հոսանքի ներկայացուցիչ Ղորբանալի Դոռի Նաջաֆաբադին, որն, ի դեպ, այս բնագավառում միանգամայն նոր մարդ է, նրա գործունեության ուղղությունը հիմնականում տնտեսությունն է եղել: Նա խորհրդարանի տնտեսական ծրագրերի եւ ֆինանսների հանձնաժողովի անդամ է: Պահպանողականների մեծամասնն ու հավանությանը արժանացած անձնավորություն է նաեւ լուսավորության նախարարը: Նախարարություն, որը խիստ կարեւորվում է պահպանողականների կողմից: Իրանում կարեւորագույն նախարարություններն են արտաքին եւ ներքին գործերի, ֆինանսների ու էկոնոմիկայի, մշակույթի ու իսլամական կողմնորոշման եւ տեղեկատվության ու անվտանգության նախարարությունները: Կառավարության կազմը նշանակվել է հետեւյալ կարգով. տարբեր կազմակերպությունների, քաղաքական հոսանքների ու շրջանակների ներկայացրած 480 թեկնածուների ցուցակները, հաշվի առնելով շուրջ 24 չափանիշներ, որոնցից գլխավորը նախագահի սոցիալ-հասարակական եւ տնտեսական ծրագրերին անվերապահ հավանություն տալն է համարվել, ուսումնասիրվել են նախագահի նշանակած հանձնաժողովներում, ապա յուրաքանչյուր նախարարական աթոռի համար ընտրվել են հինգ թեկնածուներ, որոնց թվից նախագահը նշանակել է կառավարության կազմը:

Իրանի խորհրդարանի նախագահ Ալի Աքբար Նաթեղ Նուրին օգոստոսի 12-ին, երբ նախագահ Խաթեմին կառավարության կազմը ներկայացրեց խորհրդարանին, հայտարարեց. «Կառավարության 22 անդամները խորհրդարանի վստահության քվեին կարժանանան ըստ նրանց ծրագրերի, գործադիր իշխանության օրգաններում պաշտոնավարության փորձառության եւ կառավարման ընդունակությունների, բնավ հաշվի չառնելով նախարարների քաղաքական հակումները ու նրանց դիրքորոշումը քաղաքական հոսանքների նկատմամբ»: Կարելի է ենթադրել, որ մեծ հավանականությամբ նախագահ Խաթեմիի նշանակած կառավարությունը վստահության քվե կստանա: Սակայն 3-4 նախարարների հաստատումը լուրջ առարկությունների, զգալի դժվարությունների հաղթահարմամբ է պայմանավորված: Առաջին հերթին դա վերաբերում է չափավորականների «Կառուցողականության սպասավորներ» կազմակերպության հիմնադիր, իրավական եւ խորհրդարանական հարցերով նախկին փոխնախագահ, մշակույթի եւ իսլամական կողմնորոշման նախարար Աթաօլլահ Մոհաջերանիին: Թեեւ գրող, լրագրող Մոհաջերանին մշակույթի, արվեստի, ինչպես նաեւ մամուլի ասպարեզներում միանգամայն ընդունելի դեմք է, սակայն ի սկզբանե պահպանողականների անողոք քննադատությունների թիրախն է դարձել: Մասնավորապես նրան մեղադրում են ԱՄՆ-ի նկատմամբ պաշտոնական խստություն չցուցաբերելու մեջ, քանզի մի առիթով նա արտահայտվել է հօգուտ Իրան-ԱՄՆ անմիջական բանակցությունների: Չնայած մամուլի որոշ օրգաններում եղել են հրապարակումներ, իբր թե Մոհաջերանիին փոխարինելու է Ահմադ Մասջեդջամեին, սակայն նախագահը հազիվ թե դյուրությամբ զիջումների գնա: Մանավանդ որ այս ոլորտում նախագահի ծրագրերն իրականացնելու առումով Մոհաջերանին թերեւս լավագույն նշանակումն է: Ոչ պակաս առարկությունների կհանդիպի նաեւ ձախ հոսանքի ներկայացուցիչ, խորհրդարանում ձախ եւ չափավորական հոսանքների մասնակցությամբ ձեւավորված «Հզբոլլահականների միություն» խմբակցության նախագահ, նախկին ներքին գործերի նախարար եւ այժմ նույն պաշտոնին նշանակված Աբդոլլահ Նուրին: Այնուհետեւ, ըստ [illegible] կունենան նաեւ արտգործնախարար Քյամալ Խարազիին վստահության քվե տալու ժամանակ: Նա իրան-իրաքյան ութամյա պատերազմի ընթացքում ԻՌՆԱ գործակալության տնօրենն է եղել, իսկ 1989-ից առ այսօր պաշտոնավարել է ՄԱԿ-ում որպես Իրանի ներկայացուցիչ: Նա եւս, ինչպես նախկին արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթին, բարձրագույն կրթությունը ստացել է ԱՄՆ-ում: Նրան դեմ են ոչ միայն պահպանողականները, այլեւ նախագահի աջակից ձախերը: Այդ առարկությունները հիմնավորվում են ԱՄՆ-ում նրա երկար տարիներ ապրելու եւ Արեւմուտքի հետ փոխհարաբերությունների սերտացման կողմնակից լինելու հանգամանքներով: Սակայն արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները Իրանում որոշում է հեղափոխության առաջնորդ Ալի Խամենեին եւ ոչ թե արտգործնախարարը: Գյուղատնտեսության նախարարի պաշտոնին վերանշանակված Քալանթարին, որի քաղաքականությունը այս ոլորտում պահպանողականների սուր քննադատությանն է արժանացել, անշուշտ դյուրությամբ խորհրդարանում չի հաստատվի:

Ինչ վերաբերում է հասարակության արձագանքին, ապա կարելի է ասել, որ վստահելով նախագահին, ազգաբնակչությունը վստահություն է ցուցաբերում նաեւ նրա նշանակած կառավարության նկատմամբ, հատկապես որ նա օգոստոսի 13-ին Իրանի հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում մի անգամ եւս հավաստիացրեց, որ հաստատակամորեն առաջ է շարժվելու հայտարարված ծրագրերի ուղղությամբ: Նախագահը նշել է, որ կառավարության կազմը ընտրվել է հայտարարված ծրագրերին հավանություն տվող լավագույնների թվից, խորհրդարանին հորդորելով կառավարությանը վստահության քվե տալ [illegible] որ նախագահը չի պատրաստվում զիջել դիրքերը:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆ

Նոյյան տապանի որոնումները շարունակվում են

Կրթությամբ ֆիզիկոս, իսկ ներկայումս ճանապարհորդ 49-ամյա իտալացի Անջելո Պալեգոն առաջին անգամ Արարատի գագաթ բարձրացավ 12 տարի առաջ՝ 1985 թ. օգոստոսին: Դրանից հետո նա կազմակերպեց եւս 5 գիտարշավ: Եվ ահա 1989 թ. հուլիսի 11-ին 4300 մետր բարձրության վրա նա սառցադաշտի մեջ հայտնաբերեց փայտյա վիթխարի կառույցի մասեր, որոնք կարողացավ նույնիսկ լուսանկարել: 100 մետր երկարություն եւ 26 մետր լայնություն ունեցող ուղղանկյունաձեւ կառույցը առաջին անգամ պատկերացում տվեց հրաշալիքի իրական չափերի մասին:

Պալեգոն ունի Տապանի գոյությունն ապացուցող շատ ապացույցներ՝ լուսանկարներ, ֆրանսիական արբանյակի փորձնական լուսանկարների վերծանումներ եւ նույնիսկ մ. թ. ա. 2-րդ հազարամյակին վերագրվող փայտի կտորներ, որոնք այնտեղ հայտնաբերել էր ֆրանսիացի Ֆեռնան Նավարան:

Առկա տեղեկությունների համաձայն, մինչեւ 1848 թվականը Նոյյան տապանը անվնաս է եղել եւ գտնվել է 4800 մետր բարձրության վրա. ըստ որում այն դիրքում, որ ունեցել էր ջրհեղեղից հետո մ. թ. ա. 2369 թ. ապրիլի 2-ին: Այն տեսել էր նաեւ առասպելական ճանապարհորդ Մարկո Պոլոն, որը սառույցի մեջ «մուգ առարկա» է նկարագրել իր «Միլիոն» գրքում:

Արարատ լեռան վրա Նոյյան տապանի գոյության ամենատպավորիչ հավաստումը Անջելո Պալեգոն համարում է ռուս զինվորական օդաչուների վկայությունը: 1916 թ. ռուսական երրորդ ավիացիոն գնդի ռազմաօդային հենակետը գտնվում էր Արարատից 40 կմ հյուսիս-արեւմուտք: Այդ տարվա ամռանը լեյտենանտներ Զաբոլոցկին եւ Լեսինը լեռնազանգվածի վրա հետախուզական թռիչք կատարելիս հայտնաբերեցին կիսով չափ սառցի մեջ խրված մի տարօրինակ օբյեկտ, որը նման էր բազմահարկ լաստի: Զեկուցագիր ուղարկվեց ցար Նիկոլայ 2-րդին: Ցարի կարգադրությամբ երկու հատուկ ստորաբաժանում ուղարկվեց լեռան հետազոտման նպատակով: 1916 թ. ամռանը դրանք լեռան վրա բարձրացան տարբեր կողմերից, եւ ռուս զինվորները գտան Տապանը, որը մանրազնին հետազոտվեց, չափվեց եւ նույնիսկ վերցվեցին փայտի փորձանմուշներ: Տապանը պատրաստված էր ճիպոտից. ըստ որում գերանների հաստությունն անցնում էր 60 սմ-ից: Այդ փայտն անչափ ամուր է եւ գրեթե չի փտում: Բացի դրանից, այն ծածկված էր ժամանակակից լաք հիշեցնող ինչ-որ բաղադրությամբ: Նկատի ունենալով, որ տարեկան 11 ամիս լաստը ծածկված է եղել սառույցով, պարզ է դառնում, որ այն կարող էր պահպանվել 4,5 հազար տարի:

Ներս մտնելով ռուս զինվորները արձանագրություններ կազմեցին իրենց տեսած անչափ փոքր սենյակների եւ բարձր ու հսկայական սրահների մասին: Մանրամասն զեկուցագիր ուղարկվեց Նիկոլայ Բ-ին: Ցարը ծրագրել էր նոր մեծ արշավախումբ ուղարկել հրաշալիքն իջեցնելու համար, բայց սկսվեց հեղափոխությունը:

1840 թ. ձյան հալոցքի հետեւանքով սառցի վրա երկար հուն փորած ջրերը քայքայեցին սեյսմիկ առումով ակտիվ Արարատի ընդերքը եւ առաջացրին պայթյուն: Սառցադաշտը Տապանի հետ կիսվեց 100 եւ 55-մետրանոց երկու մասերի: 12 մետր բարձրությամբ քառահարկ լաստը 155x26 մետր չափերի ֆուտբոլային դաշտի մեծություն ուներ: 100-մետրանոց բեկորը կանգնեց 4300 մետր բարձրության վրա եւ Անջելո Պալեգոյի կողմից սառցի տակ հայտնաբերվեց 1988 թ.: Ինչպես այժմ հայտնի է, մյուս բեկորը սահել է կիրճը եւ մնացել 4300 մետրի վրա՝ իր հերթին կիսվելով 30 եւ 25 մետրանոց մասերի: Պալեգոյի կարծիքով, հենց այնտեղ են գտնվում Նոյի եւ իր երկու որդիների ու հարսների նավախցիկները: Պալեգոյի նկարահանած միակ սեւ-սպիտակ ժապավենը հայտածումից հետո դարձավ սեւացին: Փորձագետները լուսանկարներում հայտնաբերեցին Տապանի հենց այն երկու բեկորները, որոնք ձգտում էր հետազոտել իտալացին:

Ներկայումս 62-ամյա Անջելո Պալեգոն պատրաստվում է իր հերթական 10-րդ գիտարշավին:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ելցին-Մասխադով հանդիպումը՝ մինչեւ օգոստոսի 20-ը

14 ՕԳՈՍՏՈՍ, VOA, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Մոսկվայում կամ նրա արվարձանում մինչեւ օգոստոսի 20-ը տեղի կունենա Բորիս Ելցինի եւ Ասլան Մասխադովի ծրագրված հանդիպումը: Այդ մասին չորեքշաբթի օրն ուշ երեկոյան ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությանը հայտնեց Ռուսաստանի ԱԽ-ի քարտուղար Իվան Ռիբկինը: Նա ասաց, որ երկու առաջնորդները համաձայնության են եկել հեռախոսազրույցի ժամանակ, չնայած հանդիպման օրակարգը դեռեւս չի որոշվել, նրանում անպայման կընդգրկվեն տնտեսական հարցեր: Բորիս Ելցինը չորեքշաբթի օրը հայտարարել էր, որ Ռուսաստանը պետք է կատարի իր՝ Չեչնիայի ավերված տնտեսությունը վերականգնելու խոստումը: Իսկ Ասլան Մասխադովը մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց, որ հեռախոսազրույցի ժամանակ որոշվել է առայժմ չհայտարարել հանդիպման ճշգրիտ օրը:

Գեներալ Քլարքն իր ոտքով եկավ Ռադովան Կարաջիչի մոտ

14 ՕԳՈՍՏՈՍ, VOA: ՆԱՏՕ-ի ուժերի գլխավոր հրամանատար, ամերիկյան գեներալ Ուեսլի Քլարքն այցելեց բոսնիական սերբերի նախկին առաջնորդ Ռադովան Կարաջիչի նստավայրը եւ առաջարկեց նրան հանձնվել: Պալե քաղաքում ելույթ ունենալով լրագրողների առջեւ, Քլարքն ասաց, որ Կարաջիչը մեղադրվում է պատերազմական հանցագործություններ կատարելու մեջ եւ պետք է բերվի Հաագա՝ դատվելու: ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը Վաշինգտոնում հայտարարեց, թե Մ. Նահանգները հաստատորեն մտադիր է հասնել այն բանին, որ Կարաջիչը կանգնի միջազգային դատարանի առջեւ:

Հունգարիայում էլ կգաղտնազերծվեն դոսյեները

14 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Հունգարիայի իշխանությունների որոշմամբ այս տարվա սեպտեմբերի 1-ից կբացվեն այս երկրի կոմունիստական դարաշրջանի անվտանգության ծառայությունների գաղտնի փաստաթղթերը, որոնք ի վերջո հասանելի կդառնան թե՛ հետազոտողների եւ թե՛ նրանց համար, ովքեր կարծում են, որ իրենց վրա դոսյեներ են եղել: Ընդհանուր առմամբ 15-20 մլն էջ փաստաթուղթ պետք կլինի վերահանել, ինչը կտեւի մոտ 5 տարի:

Թուրքիա. 89 բանտարկված լրագրողի ներում շնորհվեց

14 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Թուրքիայի խորհրդարանը հաստատեց մի օրենք, որով ներում է շնորհվում Թուրքիայի բանտերում պահվող 98 լրագրողի: Վերջիններս բանտարկվել էին, քանի որ նրանց հրապարակումները դիտվել էին պետական անվտանգությանը խաթարող: Այդ 89-ից 10-ը լրատվական գործակալությունների գլխավոր խմբագիրներ են, մնացածը՝ լրագրողներ, որոնց մեղադրում են քուրդ անջատողականների ահաբեկչությունների հետ կապ ունենալու համար: Թուրքիայի օրենքները լրագրողներին թույլ չեն տալիս որոշակի խնդիրներ լուսաբանել քաղաքական կառավարության համար անհաճո տարբերակով:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Իրանահայ գրողը ներկայացավ հայրենի ընթերցողին

Հայրենի ընթերցողը իրանահայ գրող Խաչիկ Խաչերի ստեղծագործությանը ծանոթացավ անցած տարի՝ 1996 թվականին, երբ Երեւանում լույս ընծայվեց «Մեսախի ճամփան» պատմվածքների ժողովածուն, ուր տեղ էին գտել ավելի քան երեք տասնյակ ժամանակակից պարսիկ գրողների հայերեն թարգմանությունները: Այդ առաջին գործն էր ամբողջական գրքով ներկայացնելու պարսկական ժամանակակից արձակը, որը թարգմանական պաշտոն ստանձնելով իրականացրել էր Խաչիկ Խաչերը: Գերմանիայի Սախըրնի տեխնիկական համալսարանի տնտեսագիտական եւ նույն հաստատության էլեկտրոնիկայի ֆակուլտետների շրջանավարտը աշխատում է որպես ճարտարագետ եւ միեւնույն ժամանակ զբաղվում է գրական գործունեությամբ: Բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն՝ «Անտարբերություն» խորագրով, լույս է տեսել Թեհրանում 1982 թվականին: Նա «Թեհրանահայ գրական շրջանակի» հիմնադիրներից է, որի աշխատակցությամբ լույս է տեսնում «Հանդիպում» գրական պարբերականը: Հայերենից եւ պարսկերենից բացի տիրապետում է նաեւ անգլերեն եւ գերմաներեն լեզուներին եւ թարգմանություններ է կատարում վերոհիշյալ լեզուներից:

Օրերս «Ամրոցն» հրատարակչությունը լույս ընծայեց Խաչիկ Խաչերի «Թափանցիկ մարդիկ» խոհագիրը կրող պատմվածքների ժողովածուն, որի ընծայականում կարդում ենք. «Սուր դիտողականությունը, անպաճույճ լեզվամտածողությունը, իր իսկ փորձառությունն ընդհանրացնելու կարողությունն ու ինքնատիպությունը բնութագրական են առանձնացնում Խաչիկ Խաչերի արձակը, որի գլխավոր կերպարը այսօրվա սփյուռքահայն է իր հոգսերով, ուրախություններով եւ կենսափիլիսոփայությամբ, նաեւ մարդն իր չար ու բարի կողմերով, ապագայի մտահոգություններով»:

«Գարուն» ամսագրի ստեղծագործական խումբը կազմակերպել էր Խաչիկ Խաչերի «Թափանցիկ մարդիկ» գրքի շնորհանդեսը, որը տեղի ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի Մանուկ Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտում:

Ողջունելով հեղինակին գրքի լույս ընծայման առթիվ՝ «Գարուն» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Լեւոն Ананյանը նշեց, որ Խաչիկ Խաչերը սփյուռքահայ ամենաճանաչված մտավորականներից եւ հասարակական գործիչներից է, որի գրական գործունեության արդյունք բանաստեղծություններ ու պատմվածքները սփռված են հայրենիքի եւ սփյուռքի պարբերականներում: Միեւնույն ժամանակ նա «Գարուն» եւ «Գրական թերթ» պարբերականներին է հանձնել անտիպ գործեր, որոնց առաջիկայում առիթ կունենան ծանոթանալու ընթերցողների լայն շրջանները:

Բանաստեղծ Դավիթ Հովհաննեսն իր ելույթում նշեց, որ Խաչիկ Խաչերն իր ստեղծագործությունը հյուսում է իրական կյանքի հենքի վրա, նկարագրում իրեն ծանոթ իրականությունը՝ պարզ ու անպաճույճ լեզվով «Թափանցիկ մարդիկ» գրքի եւ նրա հեղինակի մասին իրենց կարծիքներն արտահայտեցին նաեւ բանասիրական գիտությունների դոկտոր Դավիթ Գասպարյանը, գրականագետներ Ալեքսանդր Թոփչյանը, Ազատ Եղիազարյանը եւ ուրիշներ:

Հայրենիքում գիրք հրատարակելու պատեհության, իր անձի եւ ստեղծագործության նկատմամբ ցուցաբերված ուշադրության համար շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ «Թափանցիկ մարդիկ» գրքի հեղինակը՝ Խաչիկ Խաչերը:

ՀՐԱՉՅԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեւանում կբացվի «Անի մայրաքաղաքը կերպարվեստում» ցուցահանդեսը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Քրիստոնեությունը պետական կրոն ընդունելու 1700-ամյակին է նվիրվում «Անի մայրաքաղաքը կերպարվեստում» խորագրով ցուցահանդեսը, որը նախաձեռնել է Հայաստանի ազգային պատկերասրահը: Հազար ու մեկ եկեղեցիների քաղաք անունը կրող հայոց հին մայրաքաղաքը կներկայացվի Գեւորգ Բաշինջաղյանի, Վարդգես Սուրենյանցի, Մարտիրոս Սարյանի, Հակոբ Կոջոյանի, Հակոբ Հակոբյանի եւ այլ վարպետների գեղանկարչական ու գրաֆիկական աշխատանքներում: Ցուցահանդեսի բացմանը, որը տեղի կունենա օգոստոսի 20-ին, ակնկալվում է Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Առաջինի եւ սփյուռքահայ հայրենակիցների՝ «Դեպի քրիստոնյա Հայաստան» ուխտագնացության մասնակիցների ներկայությունը:

Լոռի. Լույս տեսավ «Մաշտոց» հանդեսի անդրանիկ համարը

Լույս տեսավ «Մաշտոց» կրթամշակութային գիտամանկավարժական հանդեսի անդրանիկ համարը, որը երեւույթ է Լոռու մշակութային կյանքում: Հանդեսը գրանցված է ՀՀ արդարադատության նախարարությունում: Տպագրական 6 մամուլ ծավալ ունեցող հանդեսի [illegible] ու հրատարակիչն է Վանաձորի «Մաշտոց» հիմնադրամը, հովանավորը՝ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն առաջինի անվան կրթահամալիրի հոգաբարձուների խորհուրդը, որի նախագահն է Հայկ Հովիվյանը: Ինչպես տեղեկացանք «Մաշտոց» հիմնադրամի նախագահ եւ գործադիր տնօրեն Գագիկ Աբաբեկյանից, իրականացվել է բաժանորդագրություն եւ կան կայուն երաշխիքներ՝ հանդեսի պարբերականությունն ու անհրաժեշտ որակը ապահովելու համար:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

CEMA
CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

Հայաստանի Հանրապետության Առեւտրաարդյունաբերական պալատը եւ ֆրանսիական ԺԻԱ ընկերությունը համատեղ ստեղծել են Հայաստանի մենեջմենտի կենտրոն ՍԵՄԱ, որը գործում է 1991 թ.: Կենտրոնի նպատակն է վարչական կոմերցիոն եւ ֆինանսական ոլորտների համար կադրերի վերապատրաստումը՝ մենեջմենթի, առեւտրի եւ ֆինանսական կառավարման արդի տեխնոլոգիաներին համապատասխան: ՍԵՄԱ կենտրոնը կազմակերպում է 1997-98 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն: Ուսումնառությունը բաղկացած կլինի 10 փուլերից, յուրաքանչյուրը ամիսը մեկ անգամ մեկ շաբաթ տեւողությամբ, մեկ տարի կտրվածքով:

Դասավանդման ծրագիրը

- Շուկայական տնտեսություն
- Հաշվապահություն
- Ձեռնարկությունների իրավունքը
- Ձեռնարկության կազմակերպումը եւ արտադրության մեթոդները-անալիտիկ կառավարում
- Բանկ եւ ձեռնարկություններ
- Վաճառք եւ բաշխում
- Մարկետինգ
- Մենեջմենտ եւ մարդկային ռեսուրսներ
- Միջազգային առեւտուր, ներմուծում եւ արտահանում, ֆինանսական գործառնություններ
- Բիզնես պլան

Ունկնդիրները կարող են հաճախել փուլերից ցանկացածն ըստ ընտրության, ինչպես նաեւ բոլոր փուլերը հաջորդաբար: Դասընթացներն անցկացնում են ֆրանսիացի փորձառու մասնագետները սինխրոն թարգմանությամբ: Դասընթացի մասնակիցներին կտրվի համապատասխան վկայական: ՍԵՄԱ կենտրոնը Ձեզ տեղեկացնում է, որ ուսումնական տարվա վերջում դասախոսությունների ողջ փուլին մասնակցած ունկնդիրներից լավագույններին հնարավորություն կընձեռվի առաջադրվելու տարբեր ձեռնարկություններում, ինչպես նաեւ օտարերկրյա ֆիրմաներում աշխատանքի անցնելու համար:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 56.51.94 հեռախոսով:
Հասցեն՝ Հանրապետության 39
ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատ

Երեւանի «Ռավվի» համալսարանը

RAVVI

կատարում է 1997/98 թթ. ուս. տարվա ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտություններով (ըստ ֆակուլտետների)

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

- Իրավագիտություն
- Դատախազական-քննչական
- Կրիմինալիստիկա
- Դատական փորձագիտություն
- Պետականագիտություն
- Պետական եւ ինքնակառավարման մարմինների իրավական ակտերի փորձագիտություն
- Միջազգային իրավունք

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

- Համաշխարհային էկոնոմիկա
- Բանկային եւ բորսային գործ
- Ֆինանսներ եւ վարկ
- Հաշվապահական հաշվառում եւ աուդիտ
- Ֆինանսաբանկային համակարգերի ինֆորմացիոն եւ ծրագրային ապահովում (համակարգչային գործ)
- Մենեջմենթ
- Մարկետինգ (շուկայավարություն)

ՏՆՏԵՍԱԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

- Տնտեսագետ-իրավաբան
- Ֆինանսիստ-իրավաբան
- Հարկային եւ մաքսային ծառայություններ
- Արտաքին տնտեսական հարաբերություններ
- Տնտեսագետ-միջազգայնագետ
- Ապրանքագիտության սպառողական ապրանքների որակի կոմերցիոն փորձաքննություն
- [illegible]

«ՌԱՎՎԻ» ուսումնական համակարգում գործում է նաեւ նախապատրաստական դասընթացների կենտրոն, որտեղ կարող են սովորել դպրոցների, այլ ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտները եւ սովորողները:

Դասընթացները հաջողությամբ ավարտողներն առանց քննության կընդունվեն համալսարան մրցույթից դուրս: Գերազանց գնահատական ունեցողներն ընդունելության եւ ուսումնառության ընթացքում օգտվում են արտոնություններից:

Աշխատողների, բանակում ծառայողների եւ այլ բուհերում սովորողների համար կազմակերպվում է ինքնուրույն ծրագրով ուսուցման խումբ (հեռակա): Ռուսալեզու սովորողների համար ուսուցումը կլինի ռուսերեն: Ներքին գործերի, ազգային անվտանգության, պաշտպանության, արդարադատության նախարարությունների, բանկային, մաքսային եւ հարկային համակարգի աշխատողները, երկրորդ մասնագիտություն ձեռք բերել ցանկացողները (բուհերի շրջանավարտները) համալսարան կարող են ընդունվել առանց ընդունելության քննությունների (հարցազրույցով):

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել
Չարենցի 1, «Հայնախագիծ» ինստիտուտի շենք, 3-րդ հարկ,
«Ռավվի» համալսարան, հեռ. 57-50-69, 57-45-26
Ընդունելությունը՝ ամեն օր (բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից),
ժամը 9.00-16.00:

Համալսարանի վարչություն

ՄՐՑԱՎԵՃ

Միջազգային հեծանվավազք «Փրկենք Սեւանը» նշանաբանով

«Փրկենք Սեւանը» նշանաբանով կազմակերպվող «Տուր դը Սեւան» հեծանվավազքը, որն առաջին անգամ է անցկացվելու, կվերածվի ամենահետաքրքիր մրցավեճի: Դրան էր նվիրված Գեղարքունիքի մարզպետ Ռուդիկ Ղուկասյանի կազմակերպած խորհրդակցությունը: Մարզպետն ընդգծեց Հայաստանի համար Սեւանի խնդրի առաջնայնությունը, նշեց, որ միջազգային հեծանվավազքի կազմակերպումը թույլ կտա համաշխարհային հասարակայնության ուշադրությունը հրավիրել «կապույտ մարգարտի» վրա, կարեւորելով լճի պահպանման հարցը:

Հեծանվավազքը, որ կազմակերպում են Գեղարքունիքի մարզպետարանը եւ հեծանվային սպորտի հանրապետական ֆեդերացիան, կմեկնարկի սեպտեմբերի 11-ին Երեւանում, Հանրապետության հրապարակից: Այն կընթանա հետեւյալ երթուղով. Երեւան-Սեւան-Գավառ-Մարտունի-Վարդենիս-«Արեւիկ» հանգստի տուն-Ծովագյուղ-Սեւան-Գավառ: Գավառում սեպտեմբերի 13-ին, ժամը 17-ին կվիճարկվի Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը կրիտերիում մրցաձեւում: Օղակաձեւ վազքում, որը կընթանա Գավառի կենտրոնական գեղատեսիլ մասում, հեծանվորդները կկատարեն 22 շրջան 11 միջանկյալ վերջնագծով: Արագընթաց հեծանվավազքում նրանք կհաղթահարեն մոտավորապես 40 կմ:

Գեղարքունիքի մարզպետի ցուցումով որոշվել է անհրաժեշտ նյութեր նախապատրաստել մարզպետարանի ներկայացուցչի եւ Հայաստանի հեծանվային սպորտի ֆեդերացիայի պատվիրակության հետ համատեղ Սան Սեբաստիանում հոկտեմբերի 8-12-ը կայանալիք հեծանվորդների միջազգային միության (ՈՒՍԻ) կոնգրեսի համար, ուր առաջարկություն կարվի «Տուր դը Սեւան» հեծանվավազքը մտցնել ՈՒՍԻ-ի օրացուցային ծրագրում եւ այն դարձնել ավանդական:

Խորհրդակցությունում մրցումները կազմակերպելու եւ անցկացնելու հարցերի վերաբերյալ առաջարկություններ արեցին Հայաստանի հեծանվային սպորտի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, որն, ի դեպ, գլխավորելու է մրցավարական հանձնաժողովը, ազգային հավաքական թիմի ավագ մարզիչ Ալբերտ Սոլոյանը, Գեղարքունիքի մարզպետարանի մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի բաժնի գլխավոր մասնագետներ Միշա Սարգսյանը եւ Հայկ Մկրտչյանը, նույն բաժնի առաջատար մասնագետ Միշա Մկրտչյանը:

Եվ այսպես, Սեւանը սպասում է հեծանվորդներին:

ԱԼՅՈՇԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Ինտերտոտոյի գավաթը՝ ֆրանսիական թիմերի մենաշնորհ

UEFA CUP

Երեկ կայացան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության որակավորման փուլի առաջին հանդիպումները: Ահա դրանց արդյունքները.

«Ալանիա» (Ռուսաստան)-«Դնեպր» (Ուկրաինա) 2-1

«Ռոտոր» (Ռուսաստան)-«Օդրա» (Լեհաստան) 2-0

«Դինամո» Մն. (Բելառուս)-«Լիլեստրեմ» (Նորվեգիա) 0-2

«Անդերլեխտ» (Բելգիա)-«Վորսկլա» (Ուկրաինա) 2-0

«Յաբլոնեց» (Չեխիա)-«Էրեբրու» (Շվեդիա) 1-1

«Հայդուկ» (Խորվաթիա)-«Մալմյո» (Շվեդիա) 3-2

«Քամաքս» (Շվեյցարիա)-«Վիկինգ» (Նորվեգիա) 3-0

«Տրաբզոնսպոր» (Թուրքիա)-«Դանդի Յունայթեդ» (Շոտլանդիա) 1-0

«Ռապիդ» (Ավստրիա)-«Բոբի Բռնո» (Չեխիա) 6-1

«Տիրոլ» (Ավստրիա)-«Սելթիք» (Շոտլանդիա) 2-1

«Հելսինգբորգ» (Շվեդիա)-«Ֆերենցվարոշ» (Հունգարիա) 0-1

«Վայլե» (Դանիա)-«Հապոել» (Իսրայել) 0-0

«Գրասհոպեր» (Շվեյցարիա)-«Բրանն» (Նորվեգիա) 3-0

«Գորիցա» (Սլովենիա)-«Բրյուգե» (Բելգիա) 3-5

ՊԱՕԿ (Հունաստան)-«Սպարտակ» (Սլովակիա) 5-3

«Ռեյկյավիկ» (Իսլանդիա)-ՕՖԻ (Հունաստան) 0-0

«Ապոլոն» (Կիպրոս)-«Մուսկրոն» (Բելգիա) 0-0

«Ույպեշտ» (Հունգարիա)-«Օրհուս» (Դանիա) 0-0

Պատասխան հանդիպումները կկայանան օգոստոսի 26-ին:

INTERTOTO CUP

Բացի այս խաղերից տեղի ունեցան նաեւ Ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկության եզրափակիչ երեք առաջին հանդիպումները: Հիշեցնենք, որ զույգերի հաղթողները իրավունք կստանան մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության 1/32 եզրափակիչին: Բացառված չէ, որ դրանք կլինեն Ֆրանսիայի ակումբներ: Այս երկրի թիմերը մրցեցին մրցակցի դաշտում (բացառությամբ «Մոնպելյեի», որը բերեւս ոչինչ չի փոխում) եւ իրենց համար նպաստավոր արդյունքի հասան: Դատեցեք ինքներդ. «Դույսբուրգ» (Գերմանիա)-«Օսեր» (Ֆրանսիա) 0-0, «Հալմստադ» (Շվեդիա)-«Բաստիա» (Ֆրանսիա) 0-1, «Մոնպելյե» (Ֆրանսիա)-«Լիոն» (Ֆրանսիա) 0-1: Երկրորդ խաղերը օգոստոսի 26-ին:

Սամփրասն էլ պարտվեց

ԱՄՆ Ինդիանապոլիս քաղաքում ընթացող թենիսի մրցաշարի (մրցանակային հիմնադրամը 1 մլն 40 հազար դոլար) երրորդ շրջանում ամերիկացի Փիթ Սամփրասն անսպասելի պարտություն կրեց շվեդ Մագնուս Լարսոնից (6-7, 6-4, 6-7):

Միացյալ Նահանգների Վոխլերեն քաղաքում անցկացվող մրցաշարի քառորդ եզրափակիչ դուրս եկավ Եվգենի Կաֆելնիկովը: Նա հաղթեց չեխ թենիսիստ Սլավա Դոտիգենին (6-2, 6-3): Կիեւցի Անդրեյ Մեդվեդեւը զիջեց ավստրալիացի Պատրիկ Ռաֆտերին (3-6, 6-2, 4-6):

Զիլավյանի նոր հաջողությունը

Ռուսաստանցի հեծանվորդ Վյաչեսլավ Զիլավյանը դարձավ Գերմանիայի ճանապարհներով անցկացվող հեծանվավազքի 2-րդ փուլի հաղթող: Ի դեպ, նա շահել էր նաեւ մրցումների առաջին փուլը, որը կայացել էր Ֆրանսիայում:

Տանտերերի հաղթանակով

Իսպանական Լա Կորունիա քաղաքի «Դեպորտիվո» ֆուտբոլային ակումբը դարձավ Պերես Երերայի գավաթի խաղարկության, որն անցկացվում է 1946 թվից, հաղթող: Վճռական խաղում իսպանացի ֆուտբոլիստներն առավելության հասան հոլանդական ՊՍՎ-ի նկատմամբ: Խաղի հիմնական ժամանակը ավարտվել էր 2-2 հաշվով:

ԳԱՎԱԹԱԿԻՐՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

«Արարատը» եւս անհաջողության մատնվեց

Cup Winners' Cup

Մեկնարկեց եվրոպական երկրների Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության որակավորման փուլը, որը նշանավորվեց նախկին ԽՍՀՄ երկրների բազմաթիվ թիմերի դիմակայությամբ:

Արդեն հայտնել ենք, որ Երեւանի «Արարատի» եւ Բաքվի «Դինամոյի» մրցավեճը հորդառատ անձրեւի պատճառով հետաձգվել էր: Երեկ թիմերը վերջապես դուրս եկան խաղադաշտ: Խաղն անցավ վրաց ֆուտբոլիստների բուռն գրոհներով: Երեւանցիները շեշտը դրել էին հակագրոհների վրա եւ դա ինչ-որ տեղ արդարացվեց: Մանավանդ երկրորդ խաղակեսում հայ ֆուտբոլիստները լավ տպավորություն թողեցին եւ երկու անգամ հասան հաջողության: Սակայն, ցավոք, այդ օրը մարզական բախտը դինամոյականների կողմն էր եւ նրանց հաջողվեց հաղթել 4-2 հաշվով: Ընդ որում, 4-րդ գոլը նրանք «Արարատի» դարպասը խփեցին հանդիպման վերջին րոպեին: Այս մրցամարտի մանրամասնություններին կծանոթացնենք հաջորդ համարում: Նշենք, որ երկու շաբաթից Երեւանում կայանալիք մրցամարտում «Արարատը» հնարավորություն ունի հաղթելու: Մեր թիմին ձեռնտու կլինի 2-0 հաշիվը:

Լատվիայի «Դինաբուրգը» 1-0 հաշվով պարտության մատնեց ադրբեջանական «Քյափազին»: Ոչ-ոքի՝ 1-1 արդյունքով ավարտեցին մրցավեճը էստոնիայի «Սադամը» եւ բելառուսական «Բելշինան», Մոլդովայի «Զիմբրուն» եւ Ուկրաինայի «Շախտյորը»: Օրվա կենտրոնական հանդիպումը կայացավ Հելսինկիում, ուր տեղի ՀԻԿ-ը 1-0 հաշվով առավելության հասավ հարավսլավական «Ցրվենա զվեզդայի» նկատմամբ:

Հայաստանի ֆեդերացիան Ասիայում, Ադրբեջանի՞նը...

Ադրբեջանի բադմինտոնի ֆեդերացիան, որը վերջերս անդամ է դարձել մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի (IBE), ըստ գործող կանոնադրության, մոտակա ժամանակներում պետք է ընդգրկվի նաեւ Եվրոպայի կոնֆեդերացիայի համակարգում: Այս կապակցությամբ Ադրբեջանի Հանրապետության բադմինտոնի ազգային ֆեդերացիայի գործադիր քարտուղար Այդին Մամեդովը նշել է, որ «այնուամենայնիվ, ավելի նպատակահարմար է թվում Ասիայի կոնֆեդերացիայի կառույցներում ընդգրկումը, ինչը պայմանավորված է արեւելյան աշխարհամասում բադմինտոնի անհամեմատ բարձր զարգացմամբ եւ որակով»: Նշենք, որ հարեւան հանրապետության բադմինտոնի ազգային ֆեդերացիան արդեն իսկ համագործակցում է Ասիայի կոնֆեդերացիայի հետ, ինչի շնորհիվ 1998-ի Ասիայի երիտասարդական առաջնությունն ըստ ամենայնի կկայանա Բաքվում:

Միեւնույն ժամանակ բադմինտոնի եվրոպայի կոնֆեդերացիան (անդամ են 45 երկիր) պատրաստակամություն է հայտնել հրականգնելու անհրա[illegible] Ադրբեջանում մարզաձեւի զարգացման: Ավելին՝ հանրապետության ազգային ֆեդերացիայի եւ IBE-ի միջեւ ձեռք է բերվել պայմանավորվածություն, որով ադրբեջանական կողմը միաժամանակ ազատվում է Միջազգային կոնֆեդերացիայի գանձարան անդամավճար մուծելու պարտավորվածությունից:

ԱՐԻՍ ԴԱԶԻՆՅԱՆ

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Իսպանիայում հայտնի դարձան առաջին հաղթողները

Նախօրեին, Սեւիլիայում մեծ հետաքրքրություն էին առաջացրել ջրացատկորդների մրցումները: Տղամարդիկ ուժերը չափեցին 1 մետրանոց ոստնակացատկում, իսկ կանայք՝ 10 մետրանոց աշտարակից ցատկերում:

Գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչների մրցապայքարում առաջինն էր ռուսաստանցի Օլգա Խրիստոֆորովան: Երկրորդ տեղը գրավեց գերմանուհի Անիկա Վալտերը, երրորդը՝ ուկրաինուհի Սվետլանա Սերբինան:

Օլգա Խրիստոֆորովան

Անդրեաս Վելսը

Տղամարդկանցից իրեն հավասարը չունեցավ գերմանացի Անդրեաս Վելսը: Երկրորդ հորիզոնականին տեղ գրավեց նրա հայրենակից Յոլդեր Վուդսը, երրորդում՝ իսպանացի Ռաֆայել Ալվարեսը:

Սինխրոն լողի պարտադիր ծրագրի կատարումից հետո առաջատարը ռուսական Օլգա Ծայդուկինա-Մարիա Կիսելյովա զույգն է:

Ռուսաստանի տղամարդկանց ջրագնդակի հավաքականը 7-6 հաշվով հաղթեց Հունաստանի թիմին եւ առաջին տեղն է գրավում խմբում:

ՆՅՈՒ ՎԻՆԴ

375002 Երեւան,
Ամիրյան 15,
(Օրբիտա խանութի շենքում)
հեռ. / ֆաքս 537703
586604

Կենցաղային օդափոխիչներ

	դրամ
[illegible]	
SAMSUNG ASH 1206ERH	520000
FUNAI FC- 90SS	462800
FUNAI FC- 90SH	514800
FUNAI FC- 120SH	572000
FUNAI FC- 180SH	832000
FUNAI FC- 240SH	936000
FUJI RSW- 97R	530400
FUJI RSW- 127R	579800
FUJI RSW- 177R	884000
FUJI RSW- 247R	962000
TOSHIBA RAS- 13SKHIOUSA	689000
TOSHIBA RAS- 10SKOUSA	546000
[illegible]	
FUNAI FC- 180 2SH	1040000
FUNAI FC- 240 2SH	1092000
[illegible]	
TOSHIBA RAC- 09PSW WINDOW	254800
TOSHIBA RAC- 09YH (SW)	306800
[illegible]	
FUNAI 7500 C	390000
FUNAI 3500 C	353600

Համակարգիչներ

[illegible]

		դրամ
P - 133 AMD K5	8 EDO / 1,08Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	413100
P - 133 AMD K5	16 EDO / 1,08Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	432990
P - 166 AMD K5	8 EDO / 1,08Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	430440
P - 166 AMD K5	16 EDO / 1,08Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	446760
Intel P - 100	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	424320
Intel P - 100	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	435540
Intel P - 120	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	431970
Intel P - 120	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	445230
Intel P - 133	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	432990
Intel P - 133	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	446250
Intel P - 150	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	434520
Intel P - 150	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	447780
Intel P - 166	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	461550
Intel P - 166	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	473790
Intel P - 166 MMX	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	496230
Intel P - 166 MMX	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	508470
Intel P - 200 MMX	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	568140
Intel P - 200 PRO	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	580380
Intel P - 200 PRO	8 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	778770
Intel P - 200 PRO	16 EDO / 1,28Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	797640
Intel Pentium II P233	16 EDO / 2,1Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	826200
Intel Pentium II P233	32 EDO / 2,1Gb / 3,5" / 1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	870060

[illegible]
Monitor FUNAI 14" keyboard 104 key Win 95 CHICONY
[illegible]
[illegible]
Mouse SPC 2bt mouse pad PVC

Կենցաղային սարքեր

	դրամ
ՍԱՌՆԱՐԱՆՆԵՐ	
ARISTON B 450L (RD)SX	481440
ARISTON DF 335 3X(EU)	375380
ARISTON EDNF 480(EU)	514080
GOLD STAR GR 272SF	308040
GOLD STAR GR 462CF	460020
GOLD STAR GR 313SF	392700
GOLD STAR GR 382CF	419730
GOLD STAR GR 403SF	460020
INDESIT GR 3300WS	263670
ZANUSSI ZFC 25/11RD	612510
ԼՎԱՑՔԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ	
ARISTON AL 1456 TX	378420
ARISTON AL 536 TX	287640
ARISTON AI 858 CTX	369750
ARISTONAL 957 TX ST	345780
INDESIT 2296 XW	347310
INDESIT WG 421 TX	236640
INDESIT WG 835 TX	276930
INDESIT WGD 1035 T	344250
INDESIT WGD 934 TX	337620
INDESIT WN 421 W	205530
INDESIT WN 421 XW	217260
INDESIT WT 600 U	309570
ՓՈՇԵԿՈՒԼՆԵՐ	
DAEWOO RC 407	61710
DAEWOO RC 705D	69870
DELONGI M 31	138720
DELONGI XTC12	78540
DELONGI XTC13E	101490
DELONGI XTC14E	105570
DELONGI XW 1200PD	69360
DELONGI dustbag	2040
DELONGI dustbag+antibac	18360
DELONGI PENTA ELECTR.	272850
DELONGI PENTA VAP	232560
GOLD STAR V 3300T	55080
GOLD STAR V 3310D	49470
GOLD STAR V 4030T	62220
GOLD STAR V 4040HT	74460
GOLD STAR V 982TE	66300
MOULINEX BG 4	61200
PHILIPS 8735	94860
SAMSUNG 550	62220
SAMSUNG TC 9014 V	80580
SAMSUNG TC 9015 V	88740
ՄԻԿՐՈԱԼԻՔԱՅԻՆ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ	
MOULINEX Y 85	331500
SAMSUNG M 745R	87720
SAMSUNG M 945R	111180
SAMSUNG CE 735GR	119850
SAMSUNG CE 945GR	144840
SAMSUNG CE 95GF	189720
SAMSUNG G 643CR	114750
ՃԶՈ	
IMARFLEX CF 9301	45390
ՖՐԻՏՅՈՒՐՆԻՑԱՆԵՐ	
MOULINEX E 13	30090
MOULINEX T 43	37740
MOULINE : T 47	57120
ԽՈՀԱՆՈՑԱՅԻՆ ԿՇԵՌՔՆԵՐ	
KRUPS 844	10200
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍՔ	
MOULINEX W 17	53550
ՍՐՃԵՓՆԵՐ	
MOULINEX AM 7	53040
MOULINEX T 89	28560
MOULINEX W 70	14790
ՍՐՃԱՂԱՑՆԵՐ	
MOULINEX 505	10200
MOULINEX 843	13770
ԽՈՀԱՆՈՑԱՅԻՆ ԿՈՄԲԱՅՆՆԵՐ	
MOULINEX A 77 R. D.	84150
MOULINEX A 77 R. B.	69360
ՄԻՔՍԵՐՆԵՐ	
MOULINEX A 28	20910
MOULINEX A 29	21420
MOULINEX D 83	25500
MOULINEX D 84	30090
MOULINEX W 89	14280
ՄՍԱՂԱՑՆԵՐ	
MOULINEX 133	49980
MOULINEX A 14	32130
MOULINEX A 15	41820
MOULINEX mini T 71.1	15300
ՀՅՈՒԹԱՔԱՄԻՉՆԵՐ	
MOULINEX 864	28560
MOULINEX K 76	9180
MOULINEX Y 36	30600
ՏՈՍՏԵՐՆԵՐ	
MOULINEX AG 7	22950
ՋԵՐՄՕԴԱՓՈԽԻՉՆԵՐ	
MOULINEX C 78	51510
ԱՐԴՈՒԿՆԵՐ	
MOULINEX AL 3	44370
MOULINEX AL 9	58650
MOULINEX AX 7	21930
MOULINEX AY 1	23460
MOULINEX E 80	10710
MOULINEX X 66	40800
MOULINEX X 86	24990
MOULINEX X 89	26520
ՖԵՆԵՐ	
KRUPS 422	15300
KRUPS 441	15300
KRUPS 442	17340
KRUPS 683	8670
KRUPS 684	10710
KRUPS 685	10710
MOULINEX L72	6630
MOULINEX L73	7140
MOULINEX L74	7650
MOULINEX L75	8670
MOULINEX L76	9180
MOULINEX L77	12240
MOULINEX L80	14790
MOULINEX T05	10200
ԷԼ. ՍԱՓՐԻՉՆԵՐ	
PHILIPS 4830 RC/ AC	52020
PHILIPS 555 AC	27030
PHILIPS 5870 RC/ AC	85170
ԹԵՅՆԻԿՆԵՐ	
MOULINEX A 91	20400
MOULINEX AY 7	22950
MOULINEX AZ 1	25500
MOULINEX gold filter L 13	20910
MOULINEX L 13	20400
MOULINEX L 19	22950
MOULINEX T 34	18870

ՆՅՈՒ ՎԻՆԴ 53-77-03 58-66-04

Համակարգչային սարքեր

ՏԻՊ

	դրամ
CPU	
P133 AMD K5 w/HEATSINK	54570
P133 AMD K5 w/HEATSINK	69870
INTEL PENTIUM CPU 100 Mhz BOXHEATSINK	59160
INTEL PENTIUM CPU 120 Mhz BOXHEATSINK	66810
INTEL PENTIUM CPU 133 Mhz BOXHEATSINK	76500
INTEL PENTIUM CPU 150 Mhz BOXHEATSINK	80580
INTEL PENTIUM CPU 166 Mhz BOXHEATSINK	89634
INTEL PENTIUM CPU 166Mhz w/MMX BOXHEATSINK	106092
INTEL PENTIUM CPU 200Mhz w/MMX BOXHEATSINK	178173
INTEL PENTIUM CPU 200 Mhz PRO BOXHEATSINK	334050
CPU Intel PENTIUM II P-233	371550
MOTHERBOARD	
Motheboard Pentium AL 575	38250
Mothoboard Pentium 512K 1 DIMM TX OCTEK	61710
M/B 512K OCTEK RHINO 12VIA	48413
Motheboard Pentium 430VX 512K 2 DIMM (PC PARTNER)	58670
Motheboard Pentium P5I430TX-250 TITANIUM	84660
Motheboard Pentium p6I440FX COMANDER PRO	128520
Motheboard PENTIUM II FIC 440FX	1380758
Motheboard PENTIUM II P61440FX	13965
FAX	
FUNAI FX 8800	130560
FUNAI FX 8000	135660
MEMORY (72pin)	
SIMM 4Mb EDO-60nc (NEC)	11220
SIMM 8Mb EDO-60nc (SIEMENS)	16867
SIMM 16Mb EDO-60nc (PANASONIC)	30250
512 Kb SOJ EDO (256x116) SIEMENS	7940
HARD DRIVE IDE	
HDD 1.28 Gb FUJITSU	105570
HDD 1.7 Gb FUJITSU	97602
HDD 3.2 GB IBM	133830
HDD 4.3 GB IBM	160662
HDD 1 Gb QUANTUM	92820
HDD 4.3 Gb QUANTUM	137357
HDD 1.68 Gb SAMSUNG WIN 310820	93840
HDD 2.1SAMSUNG	101714
HDD 1.7 GB SEGATE	103284
HDD 2.5 GB SEGATE	120834
MULTIMEDIA	
Sound Card	
YAMAHA SB 16 PnP	9582
CREATIVE SB 16 VIBRA CT2961 PnP	32130
CREATIVE SB 32 CT3671 PnP	49980
VIBRA 16FM1 SOUND CARD W/FM RADIO	37230
Active Speakers	
YS200 MULTIMEDIA	10663
AIWA SC-C57 (1W+1W) 20W PMPRO	12240
AIWA SC-C57 (5W+5W) 80W PMPRO	37740
AIWA TS-CD20 w/SW (10W+5W+5W) 190W PMPRO	66810
CD - ROMs	
TOSHIBA 12x SPEED CD-ROM DRIVE	44377
PHILIPS 12x SPEED CD-ROM DRIVE	56100
NEC 16x SPEED CD-ROM DRIVE	61200
SONY 16x SPEED CD-ROM DRIVE	62752
CARDS	
1 Mb PC1 S3 Trio 64V+ w/MPEG	15300
1 Mb PC1 S3 Trio 64 Vii w/MPEG	14685
2 Mb PC1 S3 VIRGE 3D w/MPEG	20597
4 Mb PC1 S3 Trio 64 Vii w/MPEG	26087
NETWORK ACCESSORIES	
Cable CENTRONICS f/Printers	1071
Cable POWER 2 PIN	1330
Cable for CD-ROM	803
Connector RJ-45	1071
KEYBOARD	
K/b KB 8861, w/click	8670
K/b KB click Win.95 104 smk8861	9690
Membrance Win.95,104 smk8001	9690
K/b CHICONY Win.95 104	8670
CASINGS	
Medium Tower 1821	25500
Mini Tower KN800 w/200W PS	41310
MPC 889 Multimedia White	61710
FDD	
FDD 3.5" MITSUMI	14790
MOUSE	
SPC 2 bt	3570
MITSUMI 2 bt	4080
FUNAI 2 bt (Ergonomic)	5100
Mouse pad with picture/color	1071
Mouse pad color fabric	536
DISKETTES	
3.5" 1.44 Mb TDK (carton)	459
MONITORS	
NOOS 14" 1430SL	102000
SAMSUNG 14" CQB4147L	124950
FUNAI 14" 1448GA	114240
PRINTERS	
EPSON LX - 300	85680
EPSON LX - 1050+	153000
EPSON FX - 1170	239700
CANON BJC - 210 (color) A4 , 720x360 dpi , 40k , 3ppm	120360
CANON BJC - 210 SP (color) A4 , 720x360 dpi , 40k , 3ppm	126990
HP LJ 5L	769790
HP LJ 5L	1049070
Printers Accessories	
CANON BC-02 INK Cartridge	14280
CANON BC-02 INK Cartridge	14790
CANON BC-02 INK Cartridge	15300
MICROPHONE	
CREATIVE MIC 1000	11730
MODEMS	
ZYXEL U-1496E+ 19.2 ext voice, V32,V42 MNP-4,V42bis MNP-5	132600
Prolinc 1414 les External	29580
COPIER	
CANON FC - 230	293250
TOSHIBA Main Equipment 1210	475830
TOSHIBA Main Equipment 1350	810900
COPIER & ACCESSORIES	
CANON FC-230	293250
TOSHIBA Main Equipment 1210	475830
TOSHIBA Main Equipment 1350	810900
TOSHIBA Black developer D-1210	13770
TOSHIBA Black toner T-120P (1/10)	11730
TOSHIBA Black toner T-1350E (1/4)	16830
TOSHIBA Drum OD 1210	46410
Cartridge CANON E-16 I/FC-230	51000

ՏԵՍԱՁԱՅՆԱՍԱՐՔԵՐ

	դրամ
ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑ	
SONY KV - G14M1	166345
SONY KV - 14VM 5MT	302820
SONY KV - G 21M1	237930
SONY KV - T21MF1	313635
SONY KV - 21VM 3MT	404790
SONY KV - G25 M1	352260
SONY KV - J25 MF1	457835
SONY KV - J29 MF1	571650
SONY KV - E29 MF1	836360
JVC AV - G14T	125145
JVC AV - 14TE	117420
JVC AV - 21TE	170465
JVC AVG - 21T	179220
JVC AV - G25MX	247715
PANASONIC 14L 10R	159135
PANASONIC 14S 10R	151410
PANASONIC 21S 10R	204455
PANASONIC 21L 10R	212180
FUNAI 2000 AMK 10	141625
PHILIPS 14 PT 230 A / 58 R	139050
SAMSUNG CK - 3338 ZR	131325
SAMSUNG CK - 3385 TR	133900
SAMSUNG CK5338ZR	193125
SAMSUNG CS7277PTR	618000
SAMSUNG CS721APTRWBA	695250
TOSHIBA 2050 XS	172525
TOSHIBA 2135 XSR	183855
TOSHIBA 2165 XR	190550
TOSHIBA 2185 XR	229175
ՏԵՍԱՄԱԳՆԻՏՈՖՈՆ	
AKAI G 245 EDG	141625
AKAI G 420 EDG	139050
AKAI G 440 EDG	139050
FUNAI V 8008 CM	108150
PANASONIC SD - 300 AM	169950
PANASONIC NV - SD320 AM	190550
SONY SLV - X 315	149350
SONY SLV - X 715	180250
SAMSUNG SVR - 35D	133900
SAMSUNG SVR - 45D	141625
SAMSUNG SVR - 75D	159650
SAMSUNG SVR - 85D	169950
SHARP VC MA31	131325
SHARP VC MA33	128750
TOSHIBA V - E10	118450
TOSHIBA V - 204G	131325
TOSHIBA V - 405W	139050
TOSHIBA VK - 60J	249775
ՁԱՅՆԱԳՐՈՂ ՏԵՍԱՓԼԵՅԵՐ	
AKAI VS - R 160EDG	87550
AKAI VS - R 1700	95275
AKAI VS - R 88 K	95275
SAMSUNG SVR - 11G	86520
ՏԵՍԱՓԼԵՅԵՐ	
FUNAI VIP 5000 HC	72100
AKAI VS - P 1700	84975
ՏԵՍԱԽՑԻԿ	
SAMSUNG VP - H65	406850
SAMSUNG VP - H66	427450
SAMSUNG VP - H68	489250
SAMSUNG VP - K70	278100
SAMSUNG VP - K80	314150
ՖՈՏՈԽՑԻԿ	
SAMSUNG AF - SLIM Z	108150
SAMSUNG AF - SLIM Z1150	118450
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ	
AKAI AC 300	162225
JVC MX - D 3S C / W	175100
JVC MX - D 4T C / W	190550
JVC MX - D 5T C / W	226600
JVC CA - S 700R	464530
ՄԱԳՆԻՏՈՖՈՆ	
JVC PC W 222	48925
PANASONIC RX - CT 870	64375
PANASONIC RX - CT 990	123600
Ա - ՓԼԵՅԵՐ	
AKAI PM - F75 A / P	61800
AKAI PM - R55 A / P	56650
CD - ՓԼԵՅԵՐ	
AKAI PDX65	59225
ԱՎՏՈՄԱԳՆԻՏՈՖՈՆ	
SONY XR - 1953 EE	100425

53-77-03
58-66-04

Ընդունվում են բոլոր տեսակի տեխնիկայի նախնական պատվերներ

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների մասին (առաջարկ, պահանջարկ) հեռախոսով. 589167, 581351.

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 643. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 15. 08. 1997. Գինը 100 դրամ